

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, OCTOBER – SPALIO 7, 2014 • Vol. CV Nr. 118 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

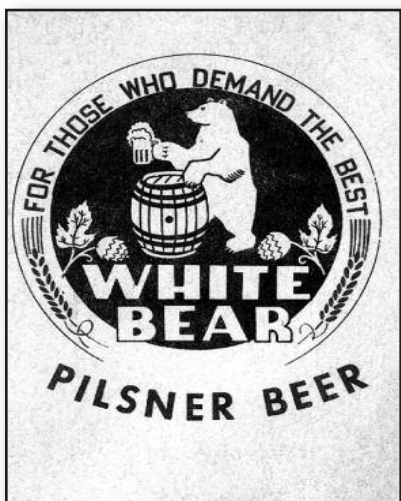
PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 10-06-2014

ŠIAME NUMERYJE:

Parapija atšventė 100-mečio
jubilių – 4 psl.

Aludario odisėja:
nuo Mažeikių iki Čikagos – 8 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuvai – apdovanojimas už europietiškumo idėjų skatinimą

Vilnius (ELTA) – Įtakinga Vokietijos žurnalų leidytojų asociacija garbingą „Aukso Viktorijos“ apdovanojimą už europietiškumo idėjų skatinimą ir įgyvendinimą šiais metais skyrė trims Baltijos šalims. Prezidentė Dalia Grybauskaitė Lietuvos vardu šį apdovanojimą atsiims iškilinėse Berlyne lapkričio 6 dieną.

Apdovanojimas taip pat bus įteiktas Latvijos ir Estijos prezidentams.

Taip įvertinti Baltijos šalių pasiekimai taikiai susigrąžinant nepriklausomybę ir išiliejant į Europos šalių šeimą. Baltijos valstybės sėkmingai įveikė ekonominę krizę, nuosekliai remia Europos integraciją ir yra tapusios sėkmės pavyzdžiu visoms Europos šalims.

Vokietijos žurnalų leidytojų asociacija, vienijanti per 400 leidytojų, kasmet teikia „Aukso Viktorijos“ apdovanojimus keturiose kategorijose: už Europos integracijos skatinimą, europietiškumo idėjų plėtojimą, verslo pasiekimus ir viso gyvenimo nuopelnus.

„Aukso Viktorijos“ apdovanojimą už europietiškumo idėjas anksčiau yra gavę kadenciją baigiantis Europos Komisijos vadovas Jose Manuel Barroso, Airijos premjeras Enda Kenny, buvęs Lenkijos premjeras Donald Tusk ir Europos lėktuvų gamintoja „Airbus“.

„Aukso Viktoriją“ Lietuvos vardu Berlyne lapkričio 6 d. atsiims Prez. D. Grybauskaitė

Vizito JAV metu – dėmesys gynybai, energetiniam saugumui bei investicijoms

Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius ir jo vadovaujama delegacija spalio 5–13 dienomis lankosi Jungtinėje Amerikos Valstijose: Washingtone, Pittsburghe, Los Angeles ir Čikagoje. Šis vizitas dar labiau sustiprins strateginę JAV ir Lietuvos partnerystę, suteiks naujų impulsų dvišaliam ekonominiam bendradarbiavimui.

Vyriausybės vadovas su aukštais JAV pareigūnais ketina aptarti gynybos ir energetinio saugumo klausimus, šios šalies verslininkams ir investuotojams pristatyti Lietuvos investicinę aplinką ir galimybes JAV verslui mūsų šalyje. Lankydamasis JAV ministras pirmininkas taip pat susitiks su čia gyvenančia lietuvių bendruomene.

Susitikime Washingtono su JAV viceprezidentu Joe Biden vyriausybės vadovas planuoja aptarti aktualias transatlantines ir regiono temas, gynybos ir energetinio saugumo klausimus. Taip pat numatyti premjero A. Butkevičiaus susitikimai su JAV prekybos atstovu Michael Froman, komercijos sekretore Penne Pritzker. Tikimasi

LR premjeras Algirdas Butkevičius.

J. Stacevičiaus nuotr.

JAV verslininkus sudominti galimybės investuoti į informacinių technologijų, finansinių paslaugų ir gyvyšios gamtos mokslų sektorius.

Susitikime su Energetikos sekretoriumi Ernest Moniz Vyriausybės vadovas pristatys Klaipėdos SGD terminalo statybų eigą bei Lietuvos ir Lenkijos dujotiekių jungties projektą

(GIPL), aptars skalūnų dujų gavybos ir eksporto perspektyvas.

Lietuva itin suinteresuota plėtoti prekybos ryšius su JAV mėsos produktų srityje, todėl tikimasi, jog šis vizitas paspartins sprendimus dėl JAV rinkos atvėrimo lietuviškai kiaulienai ir jautienai.

– 2 psl.

Akyse – kaip šilkas, už akių – kaip vilkas – Lietuvių priežodis

Esu iš tų žurnalistų, kurie mano, jog Lietuvos prezidentė pasielgė teisingai, davusi aštriai atvirą interviu Amerikos leidiniui. Pasakyta tai, ką Europos Sąjungos vadovai ilgokai bandė slėpti po savo žaviomis šypsenomis. Turėti meilužių, išivelti į sekso skandalus, mėgti prabangą, imti kyšius, ilgai posėdžiauti – Europa puikiai moka. O štai susidūrusi akis į akį su chuliganu, kuris sumanė perbraižyti valstybių sienas krauju, – bejėgiškai skėscioja rankomis.

Tad sulaukėme dienos, kai viešai pradėtos vardinti labiausiai akis badančios Vakarų pasaulio silpnybės. Ir šią po tariamo korektiškumo skraiste slėptą tylą nutraukė būtent Lietuvos prezidentė. Išidėmetina ir tai, jog priekaištus Europai pažėrė ne buvusi, o esama Lietuvos vadovė, kuriai – mažų mažiausiai penkerius metus bendrauti su Vakarų pasaulio prezidentais ir premjerais.

Tai – irgi svarbus niuansas, pridedantis tekstui ir solidumo, ir svarumo. Pasitraukę į pensiją mes visi tampame drąsesni. O tu būk atvirai sąžiningas „ne po to“, bet būtent „dabar ir čia“. Tad kaltinti Dalią Grybauskaitę siekiant asmeninės naudos skelbiant aštrų interviu – nederėtų.

Atvirkščiai. Jai tokia laikysena vargu ar naujinga. Juk Vokietijos, Prancūzijos ir Italijos kancleeriai, prezidentai bei premjerai greičiausiai įsivaizduoja esą „geriausi iš geriausių“. O ir kerštingasis Kremliaus diktatorius vargu ar palyginimą, jog Rusija – teroristinė valstybė, priėmė kaip komplimentą.

Būtent dėl šios priežasties pastaba, jog šiandien Europos Sąjunga neturi vadovų, kurie norėtų, drįstų ir pajęgtų su Kremliumi kalbėtis tokio tonu, kokio tono Kremlius nusipelnė, – žavi. Juolab kad ji pareiškta įtakingame Amerikos leidinyje „The Washington Post“.

Lietuvos vadovės interviu vertingas dar ir kaip raginimas atsikvošėti – agresyvusis Kremlius juk gera valia nesustos. Jis sustos ten, kur bus sustabdytas. Bet Vokietijos, Prancūzijos ir Italijos vadovai kažkodėl jo nestabdo. Greičiau flirtuoja nei stabdo.

Tame pačiame Amerikos leidinyje buvo paskelbtas ir Estijos prezidento Toomas Hendrik Ilves interviu. Jei lygintume lietuviškąją ir estiškąją poziciją, Estijos prezidento žodžiuose – daugiau optimizmo.

Bet ar estiškasis optimizmas – pagrįstas? Estiškoji Narva tikrai netaps kitu Rusijos intrigu tūkinių? Narvos rusai net ir provokuojami jungtis prie Rusijos liks ištikimi Estijai? Karinės intervencijos metu bus skaičiuojama, jog Donbaso šachtininkas uždirba tik 200 eurų, o Narvos šachtininkas – 2 000 eurų, todėl, suprask, geriau likti Estijos sudėtyje?

Beje, Lietuvoje ir vėl gausu skeptiškų balsų, esą mes „be reikalo erziname Rusiją“. Koks primityvus, trumparegiškas požiūris: jei šypsosimės, jei tarsime gražius žodelius, Kremlius, tik pamanyk, liausis žvanginti ginklais. Kaip būtų paprasta, lengva ir gražu gyventi, jei Kremliui užtektų mūsų mandagių reveransų.

Deja, Rusija visai ne tokia, kokia dedasi esanti. „Rusija terorizuoja savo kaimynes naudodama teroristų metodus“. „Gėda, kad XXI amžiuje Vakarų lyderiai leidžia agresoriui kitoje nepriklausomoje valstybėje elgtis kaip tinkamam“. „Aš esu tikra, kad Ukraina – ne paskutinė teritorija, kurioje V. Putinas ketina pademonstruoti savo jėgą“.

Ar įmanoma paneigti šiuos teiginius?

Neįmanoma. Bet bandoma. Net Lietuvoje apstu įvairiausio plauko abejojantiųjų. Štai Andrius Martinkus savaitraštyje „Šiaurės Atėnai“ paskelbė straipsnį „Anapus propagandos ir geopolitikos“. Iš pirmo žvilgsnio – autoriui neprikiši. Taip, mūsų pasaulis – sudėtingas, painus, dviprasmiš. Čia labai re-

Prezidentės interviu

GINTARAS VISOCKAS

tai išvysys vien baltą ar vien juodą spalvas.

Amerika tikrai nėra šventa. Be abejo, galima kalbėti apie Vakarų destruktivumą griaunant krikščionybę, nacionalinę valstybę ir šeimą. Žinoma, galima JAV veiksmus Irake vadinti avantiūra, savanaudiškumu, egoizmu. Galima net prisiminti amerikiečiams dažnai prikišamą posakį „Geras indėnas – miręs indėnas“.

Nepaneigsi ir aplinkybės, jog ES, bendraudama su Ukraina, siekia finansinės naudos. Galima net sutiikti, jog dabar Lietuva nyksta daug sparčiau nei sovietmečiu. Visuose šiuose autorius išguldytuose pastebėjimuose rasime tiesos.

Bet juk esama situacijų, kai itin akivaizdu, kas yra auka, o kas – budelis. Jei Ukraina nebūtų užpulta, jei nebūtų Krymo okupacijos, jei ES, JAV, Ukraina ir

Rusija dėl įtakos sferų galynėtusi politinėmis, ekonominėmis, mokslinėmis priemonėmis, dar galėtume svarstyti, kur – blogosios, o kur – gerosios jėgos. Tačiau kaip apsisverčia liežuvis tvirtinti, jog šiandien nėra aiški gėrio ir blogio takoskyra? Lietuva net šiandien specialiai, dirbtinai pataikauja Amerikai, pasirinkdama primityvųjų antirusiškumą?

Šitaip buvo galima kalbėti nebent iki 1994-ųjų rudens. Po 1994-ųjų, kai Rusijos tankai įsiveržė į Čėčėnijos sostinę Grozną, nepadoru įrodinėti, esą sunku susigaudyti, kur auka, o kur – budelis. Kas yra tikrasis budelis, Kremlius nuosekliai įrodinėja į valdžią atėjus V. Putinui. Išprievartauota ne tik Čėčėnija, užpulta ir Moldova, ir Gruzija, dabar štai žudoma Ukraina. O mes vis dar apsimetame, jog nežinome, koks agresoriaus vardas?

Niekaip nesuprantu, kodėl mes, lietuviai, taip akakliai ieškome bet kokios progos įkasti Jungtinėms Valstijoms. Tarsi prezidentas Barack Obama nebūtų pareiškęs, jog Vilnius, Ryga ir Talinas ne mažiau saugūs nei Berlynas, Paryžius ir Briuselis, tarsi Amerika nebūtų pažadėjusi ginti visas NATO nares, net ir tokias mažas kaip Lietuva ar Estija...

Dėmesys gynybai, energetiniam saugumui bei investicijoms

Atkelta iš 1 psl.

Daug dėmesio bus skiriama naujų rinkų ir investicijų paieškoms, abiejų šalių mokslininkų bendradarbiavimo stiprinimui. Premjeras apie tai kalbės su Amerikos ir Lietuvos verslo tarybos nariais, Los Angeles miesto verslo bendruomenė. Lietuvos ir JAV mokslininkų bendradarbiavimas tyrimų ir inovacijų srityse bus aptariamasis su NASA administratoriumi Robert Lightfoot bei Pittsburgho universiteto Medicinos centro vadovu Jeffrey Romoff. Bus pasirašoma Lietuvos bendradarbiavimo su NASA sutartis ir susitarimas dėl privačios Pittsburgho universiteto medicinos centro klinikos steigimo Vilniuje. Lietuvos Vyriausybės vadovas paskelbs apie Lietuvos generalinio konsulato įkūrimą Los Angeles.

A. Butkevičius susitiks su lietuvių bendruomenė ir Amerikos Lietuvių Tarybos nariais, dalyvaus Lietuvos generalinio konsulato Čikagoje 90-mečio minėjimo renginyje.

Delegacijoje bus ir užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Washingtone jis taip pat susitiks su JAV viceprezidentu Joe Biden, JAV prezidento patarėja nacionalinio saugumo klausimais Susan Rice, prekybos sekretore Penny Pritzker, energeti-

kos sekretoriumi Ernest Moniz, žemės ūkio sekretoriumi Tom Wilsack, kitais pareigūnais.

Vizito metu numatyti atskiri L. Linkevičiaus susitikimai su JAV sankcijų politikos vyriausioju koordinatoriumi Daniel Fried, Atstovų rūmų Užsienio reikalų komiteto pirmininku Ed Royce, Čikagos miesto meru, Wisconsin valstijos gubernatoriumi, nevyriausybinėse organizacijose vadovais.

Susitikimų metu bus aptartos aktualios transatlantinės darbotvarkės bei dvišalių Lietuvos ir JAV santykių temos: NATO viršūnių susitikime Wales priimtų sprendimų dėl kolektyvinės gynybos įgyvendinimas, ekonominis bendradarbiavimas, energetinio ir informacinio saugumo klausimai, Lietuvos narystės Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje perspektyvos.

Los Angeles ir Čikagoje ministras susitiks su lietuvių bendruomenėmis, Madisone atidarys naują Lietuvos garbės konsulatą ir dalyvaus Lietuvos garbės konsulų JAV suvažiavime.

„Draugo“ info

A. Butkevičiaus ir L. Linkevičiaus susitikimas su visuomene numatomas PLC Lemonte spalio 12 d., sekmdienį, 1:30 val. p. p.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

DIDYSIS POKALBIS

Plušančių prieš Lietuvą ir prieš ES – tikrai netrūksta

Su **Arvydu Anušausku**, Seimo nariu nuo 2008 m., Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininku kalbasi **Vitalius Zai-kauskas**

TRUMPA A. ANUŠAUSKO BIOGRAFIJA:

Gimė 1963 m. rugsėjo 29 d. Vilniuje.

1982 m. įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos fakultetą. Studijuodamas buvo pašauktas į sovietų armiją ir 1983–1985 m. atliko karinę tarnybą.

1984 m. sovietinėje armijoje įsteigė grupę Lietuvos nepriklausomybei siekti.

1989 m. baigė universitetą.

1990 m. įsirašė į savanorius, vykdė Krašto apsaugos departamento užduotis.

1995 m. suteiktas atsargos leitenanto laipsnis.

1995 m. apgynė humanitarinių mokslų daktaro disertaciją.

1989–2000 m. dirbo Lietuvos istorijos instituto moksliniu bendradarbiu.

1997–2008 m. – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento direktorius.

Tiria teroro, genocido, slaptųjų tarnybų istoriją. Penkiolikos knygų autorius, bendraautoris ir sudarytojas: „Lietuvos slaptosios tarnybos (1918–1940)“ (1993 m.), „Lietuvių tautos sovietinis naikinimas 1940–1958 m.“ (1996 m.), „Lietuvos slaptosios tarnybos (1918–1940)“ (antrasis ir papildytas leidimas, 1998 m.), „The Anti-Soviet Resistance in the Baltic States“ (1999 m.), „Sovietinis saugumas Lietuvoje 1940–1953 m.“ (1999 m.), „Lietuvos suvereniteto atkūrimas 1988–1991“ (2000 m.), „Lietuvos laikinosios vyriausybės dokumentai“ (2001 m.), „Baltijos laisvė – Europos atsakomybė“ (2002 m.), „Freedom of the Baltics. Responsibility of Europe“ (2003 m.), „Lietuva 1940–1999. Okupuotos Lietuvos istorija“ (2005 m.), „Teroras ir nusikaltimai žmoniškumui. Terror and Crimes against Humanity“ (2006 m.), „Lietuva 1940–1990 m.“ (antrasis ir papildytas leidimas, 2007 m.), „Kovų istorijos. XX amžius“ II knyga (2008 m.), „XX amžiaus slaptieji archyvai“ (2008 m.), „KGB Lietuvoje“ (2008 m.). Lietuvos, Lenkijos, Latvijos, Prancūzijos ir Vokietijos moksliniuose leidiniuose paskelbė apie 100 studijų ir straipsnių. Lietuvos periodinėje spaudoje 1989–2009 m. paskelbė daugiau kaip 100 straipsnių.

Scenaristas. Televizijos dokumentinių filmų ciklui „XX amžiaus slaptieji archyvai“ 2004–2007 m. su bendraautore sukūrė 14 filmų scenarijų: „100 paskutinių valandų“, „Žvalgybų žaidimai: užmirštas desantas“ (2004 m.), „Pučai ir teroras Lietuvoje“ I–II dalys (2005, 2007 m.), „Laivyno paradas (Flottenparade)“ (2005 m.), „Dingę Berlyne“ (2006 m.), „Lietūkio garažas“ I–II dalys (2006 m.), „Milijardai sau ir... Tėvynei“, „Pašto ženklų byla“, „Žemaitis ir Berija“, „Pabėgti iš SSRS“, „Aukso pagrobimas“, „Žvalgybos pulkininkai“ (2007 m.)

– Ar dabar Lietuvoje grėsminga padėtis? Ar ji nerami ir įtempta kaip visada?

– Ne, ji tikrai nėra tokia kaip visada, nes visiškai pasikeitusi geopolitinė situacija, pirmiausia susijusi su įvykiais Ukrainoje. O kalbant apie regioną, pagaliau susivoktos grėsmės. Anksčiau NATO Aljansas ir Europos Sąjunga Rusiją matė vien tik kaip partnerę ir nieko daugiau nenorėjo pastebėti.

V. Zaikausko nuotr.

Dabar išgirstos mūsų išsakomos grėsmės, kurias kelia Rusijoje įsitvirtinantis režimas. O tos grėsmės susijusios ir su ekonominiais, ir su energetiniais, ir su kariniais dalykais. Dar prieš 5–6 metus, kai kalbėdavome apie energetinį saugumą, mus kaltindavo pramanais, atseit nepagrįstomis mūsų baimėmis. Dabar su Ukrainos įvykiais užsibaigė partnerystė su Rusija santykiai, kuriuos buvo užmezgęs net ir pats NATO Aljansas. Anksčiau Rusija visur aktyviai dalyvaudavo, ir niekas nekrepė dėmesio, neįžiūrėdavo ir nepastebėdavo, jog ji viską išnaudoja savo egoistiniams tikslams. Atsirado Rusijos sutartys su Aljanso šalimis – ką anksčiau net sunku būtų buvę įsivaizduoti. NATO taip ir neįstengė paveikti Rusijos, pakeisti jos karinę doktriną, o ši ne kartą atvira sakė, jog pats Aljansas yra pagrindinis rusų priešas, laukiantis kaip čia pirmai progai pasitaikius, sunaikinus Rusiją. Todėl Rusija visą laiką ruošėsi karui su savo partneriu – NATO. Štai dėl to ji ir stiprina savo šalies pakraščius karines pajėgas.

Dabar iš esmės santykiai pasikeitė – visos Aljanso šalys pamatė visiškai realias Rusijos grėsmes. Visiškai realias! Pagaliau! Nes netgi po Rusijos agresijos prieš Gruziją NATO vis dar nebuvo atsitokėjęs.

– Suprantu, kad grėsmė, kokia ji bebūtų, yra grėsmė, bet kuri – ekonominė, karinė, informacinė ar kokia kita šiomis dienomis Lietuvai yra pavojingiausia?

– Iš tikrųjų čia pavojai yra kompleksiški, tarpusavyje įmantriai supinti. Visi jūsų išvardyti pavojai yra vienodai svarbūs. Rusija naudoja visus sverius – pradedant „rusų pasaulio“ (ne Rusijos teritorijoje gyvenančių rusakalbių) gynimu, bet taip pat finansiniai, energetiniai, ideologiniai, tautiniai... – ji agresyvi kompleksiška. Ir pagaliau taikomos Rusijai sankcijos parodė, jog ji nesikeičia ir nesi-

ruošia bent kiek pasikeisti.

– Netgi šių dienų įvykiai taip rodo?

– Taip, nėra jokių požymių, rodančių bent kokius, net pačius menkiausius pasikeitimus. Gal net priešingai – valdantis režimas nusiteikęs padėti vien tik aštrinti, tikintis iš to sau naudos. O ta nauda – kad Europos valstybės atsitrauktų. Rusija pastaraisiais metais itin sėkmingai savo politiką krei- pė ir vykdė pagal principą „skaldyk ir valdyk“ Europos Sąjungos viduje šokdino politikus, kurie į ją žiūrėjo tarsi apsvaigę išimylėjėliai. Ir tas palankumas paprastai buvo dosniai atlyginamas. Gerhard Schröder, buvęs Vokietijos valstybės kancleris, Vyriausybės vadovas – tik vienas pavyzdys. Jis toli gražu ne vienintelis svaigstantis nuo meilės Rusijai.

Rusija sėkmingai ugdo ir ugdo tokius veikėjus ir Lietuvoje. Žinoma, tokio lygio Rusijai visiškai atvirai lojalių politikų Lietuvoje nėra daug, tačiau ji sėkmingai veikia per marginalines piliečių grupes. O tos grupelės vis aktyviau įsilieja į šalies politinę sistemą, palaipsniui tampa netgi politinėmis partijomis, judėjimais. Kai kurios, su Rusijos parama, net nebando žaisti pagal mums, Lietuvai, naudingas taisykles. Ir aš čia neišskirčiau „Socialistinio liaudies fronto“ – jis nėra vienintelis. Rusija palaiko visokius: nuo kraštutinės kairės iki kraštutinės dešinės marginalių judėjimus. Ką bekalbėtume apie neseniai vykusius referendumus, tačiau matėme kaip vikriai susivienijo nacionalsocialistai, socialistai, radikalieji kairieji ir kt. Kaip informavo Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Z. Vaigauskas, socialistai pristatė vos kelis surinktų parašų lapus, tačiau po referendumo priedanga jie veikė labai aktyviai. Argi ne įdomus pats faktas?! Ten, kur reikėjo pakovoti prieš Europos Sąjungą, prieš Lietuvos narystę joje, prieš Lietuvos konstituciją, jie plūšo išsijuose...

– Kaip manote, ar šių marginalinių grupių, judėjimų vadovai ir nariai supranta tikrąjį savo kontekstą – prieš ką jie, ir už ką jie?

– Be abejo, dalis jų labai aiškiai supranta, o kitus visiškai tenkina šitas manipuliavimas siekiais ir motyvais. Na, žinoma tarp jų yra ir nesusigaudančių – jie mano, kad jie kovoja už Tiesą, už Laisvę, už žemę, kad jos neparduotų užsieniečiams ir prieš skalūninių dujų gavybą, atominę elektrinę... Tačiau jie sako, kad mes tikrai ne prieš Europą, mes tik prieš žemės *parceliavimą* užsieniečiams. Tarytum ir geri jų norai, tačiau... Visa laimė, kad šitie referendumai nepavyko. Kaip ir Ukrainoje – jie sako: mes norime kalbėti savo kalba (lyg ji būtų buvusi uždrausta?) O kas iš to išejo? Sugriauti miestai, tūkstančiai žuvusiųjų... Reikia matyti ne tik „gerus norus“, bet ir jų pasekmes. Visi destabilizavimai Rusijai yra labai naudingi.

– O kaip veikia Lietuvoje taip vadinamoji „5-oji kolona“, rašinėjanti antivalstybinius, antilietuviškus, antieuropietiškus ir antiamerikietiškus komentarus? Galima būtų pagalvoti, jog juos rašo nepraustaburniai vaikėzai...

– Ši kolona dar ir kaip veikia! Ypač dabar. Pažiūrėkite į šiomis dienomis platinamus komentarus ir atsišaukimus prieš JAV, prieš ES, prieš NATO. Manau, jog jų kryptis greitai pasikeis ir tie rašinėtojai ims skleisti, pavyzdžiui, antisemitinius komentarus, kurs pareiškimus, platins idėjas. Bent kiek idėmiau į tų anoniminių komentarų internete rašinėtojus pažiūrėjus, kaipmat pasimato, jog tos grupelės finansuojamos Rusijos. Tikėtina, jog jie šias idėjas bandys skleisti tarp NATO karių, dislokuotų Lietuvoje, kurs Lietuvos ar jos vadovų, įstaigų negatyvų įvaizdį... Rusija nesėdės pasyviai stebėdama, kaip Lietuvoje dislokuojami Aljanso kariai, kaip jie dalyvauja misijose, kaip vyksta pratybos su jais. Nereikia būti naiviems ir nesitikėti realių veiksmų, propagandų, gandų... Reikia laukti labai aktyvių Rusijos veiksmų, per saviškius iš tos jūsų minėtosios 5-osios anonimines interneto komentatorių kolonos. Nereikia manyti, jog tai vien tik rusakalbiai Lietuvos gyventojai – internete (ir ne tik) puikiai veikia taip pat lietuviai, kuriems atgrasi dabartinė Lietuva, kurioje mato vien tik trūkumus, ne apie tokią Lietuvą jie svajojo, ne už to-

Nukelta į 9 pl.

TELKINIAI

Brighton Parko parapija atšventė 100 metų jubiliejų

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

Šį rudenį dar viena lietuviška parapija Čikagoje atšventė savo gyvavimo 100 metų jubiliejų. Rugsėjo 21 d. išpūdingai papuoštoje ir naujai perdažytoje Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, dalyvaujant per 900 tikinčiųjų, buvo koncelebruojamos jubiliejui skirtos šv. Mišios. O rugsėjo 28 d. elegantiškoje Mayfield salėje, Čikagos pietvakarinėje dalyje, vyko šventinis pokylis, į kurį susirinko daugiau nei 300 dalyvių ir svečių.

Iš parapijos istorijos

Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapija Brighton Parke – vienoje didžiausių Čikagos gyvenviečių – įsteigta 1914 m., kai Europa ir visas pasaulis gyveno Pirmojo pasaulinio karo nuotaikomis. Iš arkivyskupijos gavus leidimą bažnyčios statybai ir atsiuntus jauną, ką tik išventintą lietuvių kunigą Antaną Brišką, prasidėjo naujosios lietuviškos parapijos gyvenimas. Per šį parapijos gyvavimo ir veiklos šimtmetį buvo nuveikta daug gražių darbų. 1915 m. iškilo pirmoji (senoji) bažnyčia, 1916 m. atsidarė parapijinė mokykla, kurioje 1918 m. jau mokėsi 300, o 1922 m. – 500 mokinių. 1926–1927 m. pastatyta klebonija ir vienuolynas kazimierietėms vienuolėms mokytojoms, kurios švietėjišką veiklą parapijoje tęsė iki 1999 metų. Parapijos veiklai ir renginiams, gegužinėms pastatyta salė, o 1964 m. didelė ir moderni iki šių dienų veikianči bažnyčia. Nuo parapijos įkūrimo joje dirbo tik 6 klebonai. Prisimenant, kad per tą 100 parapijos gyvavimo metų JAV pasikeitė 17 prezidentų, Vatikane – 10 popiežių, tokia maža kunigų kaita turėjo teigiamą poveikį parapijos gyvavimui. Klebonavo šioje bažnyčioje kun. mons. Antanas Briška (1914–1953 m.), mons. Damazus Mo-

Į šimtmečio šv. Mišias susirinko pilnutėlė bažnyčia.

zeris (1953–1987m.), mons. Jonas Kuzinskas (1987–1988m.), kun. Antanas Puchenski (1988–1999 m.), kun. Tomas Koys (1999–2012 m.) ir kun. Robert Coleman (nuo 2012 m. iki šių dienų). Geriausiaisiais laikais parapijai

priklausė apie 3 000 parapijiečių, apie 1 200 lietuviškų šeimų.

Iškilmingos šimtmečio Mišios

Iškilmingos Mišios prasidėjo dalyvių procesija, kurioje išsirikiovo tautiniais drabužiais pasipuošę lietuviai parapijiečiai, šios bažnyčios įkū-

rėjų palikuonys, seselės kazimierietės, Knights of Columbus draugijos riteriai, kitų parapijoje veikiančių ir gyvuojančių organizacijų atstovai, taip pat šv. Mišiose dalyvaujantys kunigai bei iškilmėse kardinolą George atstovavęs vyskupas augziliaras Alberto Rojas.

Pilnoje apie 900 vietų turinčioje bažnyčioje iškilmingas šimtmečio sukakties šv. Mišias pradėjo šios bažnyčios klebonas R. Coleman, celebravo vyskupas augziliaras Alberto Rojas, kuris pasakė įsimintiną pamokslą, taip pat gražiai prisiminė šią bažnyčią įkūrusius ir ilgą laiką ją puoselėjusius Brighton Parko lietuvius. Pasidžiaugė, kad parapija ir toliau sėkmingai gyvuoja, nepaisant, kad jos daugumą sudaro ispanakalbiai Brighton Park katalikai. Jis taip pat pabrėžė, kad lietuviai tikintieji ir dabar yra pilnateisiai šių Dievo namų ir parapijos nariai, laisvai galintys melstis šioje jų įkurtoje bažnyčioje savo gimtąją kalba, puoselėti savo tradicijas.

Šv. Mišios vyko trimis kalbomis: anglų, lietuvių ir ispanų. Antrą skaitinį lietuviškai skaitė Joana Drūtytė, ji taip pat vedė visuotines maldas. Dalyvavo ir lietuviai kunigai: kun. Tomas Kasputis, kun. Petras Paurazas, Marquette Parko Švč. M. Marijos Gimimo lietuvių parapijos klebonas kun. Jaunius Kelpšas, kun. Gediminas Keršys ir iš Kanados specialiai atvykęs, anksčiau šioje bažnyčioje dirbęs kun. Nerijus Šmerauskas. Mišiose vargonavo maestro Algimantas Barniškis, giesmes giedojo jo vadovaujamas bažnyčios choras, taip pat ispanakalbių muzikantų ir giedotojų ansamblis. Aukojimo metu aukas atnešė buvusi ilgametė Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Sa-

Pokylio svečiai

Šoka Čikagos lietuvių liaudies šokių grupė „Suktinis“

Nelza Rodriguez nuotr.

lomėja Daulienė kartu su amerikiečių ir meksikiečių atstovais, o F. Shubert giesmę „Ave Marija“ giedojo solistė Dalia Eidukaitė-Fanelli.

Specialų reportažą apie parapijos 100 m. jubiliejų padarė ir Čikagos televizijos 2-asis kanalas (Chicago TV Channel 2), tą patį sekmadienio vakarą parodęs iškilmų reportažą TV žiūrovams. Laidoje pasisakė Brighton Parko JAV LB pirmininkas Viktoras Kelmelis bei kiti parapijos ir Lietuvių Bendruomenės nariai.

Parapijos šimtmečio iškilmėse dalyvavo gausus vietinių parapijiečių būrys, daug buvusių šios parapijos narių bei svečių, atvykusių ir iš tolimesnių Čikagos apylinkių bei kitų Amerikos vietovių. Iškilmingose jubiliejinėse Mišiose taip pat apsilankė LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas su šeima. Po jubiliejinį šv. Mišių visi dalyviai buvo vaišunami gardžiais užkandžiais ir karštais patiekalais.

Šventinis pokylis

Rugsėjo 28 d. parapijos šimtmečiui paminėti vyko šventinis pokylis, į kurį susirinko apie 300 dalyvių ir gausus skaičius svečių. Lietuviai parapijiečiai ir jų svečiai sudarė 8 stalus (po 10 prie stalo). Į pokylį atvyko svečiai iš Marquette Parko apylinkės Švč. M. Marijos Gimimo ir Cicero miestelio Šv. Antano lietuvių parapijų. Dalyvavo Lietuvos Vyčiai, Generolo Teodoro Daukanto šaulių kuopa bei gausus parapijiečių ir jų svečių būrys, taip pat lietuviai kunigai T. Kasputis, P. Paurazas, J. Kelpšas bei kiti dirbę šioje parapijoje. Tarp garbingų svečių – Evelina Oželienė – vyriausioji narė, veikli parapijietė nuo 1925 m., buvusi ilgametė Lietuvos Vyčių vadovė ir Salomėja Daulienė – darbšti ilgametė parapijietė, per 30 metų buvusi Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės pirmininkė.

Šventinį pokylį vedė Florencija Diaz, invocaciją sukalbėjo buvęs klebonas T. Koys, jubiliejinį tostą pasakė parapijietis Carol Heid, baigiamąją maldą – kun. Jaunius Kelpšas. Šokiams grojo ir dainavo Algimantas ir Ligita Barniškiiai. Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos vardu susirinkusius pasveikino Vilija Vakarytė ir palinkėjo, kad šioje Brighton Parko parapijoje visada gyvuotų lietuviška dvasia.

Meninę programą pokilyje atliko lietuvių tautinė grupė „Suktinis“ ir meksikiečių tautinių šokių kolektyvas. Lietuvaičiai pasoko 4 tautinius šokius: „Klumpakojį“, „Vakaruškas“, „Agotėlę“ ir „Gumbinę“. Parapijiečiai Viktoras Kelmelis ir Vilma Jarulienė pokylio svečiams pravedė įdomią viktoriną iš parapijos gyvenimo. Taip pat vyko loterija, kurioje surinktos lėšos buvo paaukotos Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijai. Pokylio pabaigoje kiekvienas svečias gavo dovanų po stiklinę taurę su parapijos įrašu.

Norėtume palinkėti Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijai dar ilgai gyvuoti ir tęsti savo veiklą, sulaukiant ir kitų reikšmingų jubiliejų.

Gegužinėje pagerbti parapijos statytojai

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*Gelsta medžiai, vysta gėlės,
Paukščiai skristi ruošiasi,
O senelis rudenėlis
Aukso lapais puošiasi...*

*Ko šalna iš pykčio bėga,
Kad senelis puošiasi?
Juk į derliaus karnavalą
Rudenėlis ruošiasi.*

Saulutė bėrė savo šiltus spindulėlius, rudeninės medžių lapų spalvos ir gražus oras kvietė visus į Dievo Apvaizdos parapiją ypatingai šventei. Kaip tie rudens lapai keičiasi, taip ir mes bei mūsų parapijos gyvenimas keičiasi, vis žengiant tolyn.

Rugsėjo 28 d. metinė Dievo Apvaizdos parapijos rudens šventė buvo pradėta šv. Mišiomis, kurias aukojo parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Mišių metu vargonavo Ada Šimaitytė, giesmes giedojo Simona Gavrilienė, liturginius skaitinius skaitė Linas Mikulionis.

Prieš baigdamas šv. Mišias, kun. Gintaras A. Jonikas pakvietė prie altoriaus pirmuosius šios parapijos statytojų darbuotojus – Andrių Butkūną, Stasį Erlingį, Jurgį Idzelį, Algį Rudį ir Algį Rugienį. Jiems padėkota už jų darbą, laiką, pasiaukojimą, pasišventinimą ir meilę savo parapijai.

Klebonas kun. G. A. Jonikas pakvietė buvusį tuomet Dievo Apvaizdos parapijos tarybos narį ir statybos komiteto pirmininką Algį Rugienį papasakoti apie prieš 41 metus vykusius darbus statant Dievo Apvaizdos bažnyčią, lituanistinę šeštadieninę mokyklą ir Kultūros bei sporto centrą.

Gerbiamas A. Rugienius išsamiai apibūdino parapijos pradžios sunkius darbus, brandžią pradininkų viziją išlaikyti lietuvių bei lietuvišką parapiją, pirmojo statybos komiteto formavimą, aukų ir lėšų vėjus dėl parapijos projekto finansavimo ir nustatyto biudžeto bei leidimo reikalavimų, susitikimus ir posėdžius su Detroito arkivyskupijos atstovais, Southfield miesto ir Oakland County darbuotojais, kad galėtų įgyvendinti šį svarbų lietuvių projektą. Parapijiečiai finansiškai rėmė šią parapiją ir dosniai aukojo, kad būtų įrengtas altorius, krikštykla ir vitražai. Vyko derybos su Detroito arkivyskupu kardinolu John Dearden dėl leidimo perkelti parapiją iš Detroito (mat, 1967 m. buvo patvirtintas Jeffries greitkelio tiesimas ir tuometinė Dievo Apvaizdos parapija Schaefer Rd. būtų panaikinta) į vakarinę priemiestį, išlaikant jos lietuvišką statusą. Reikėjo taip pat surasti vikarą kunigą, gerai kalbantį lietuviškai; sutelkti didesnę lietuvių šeimų skaičių prie šios parapijos ir surasti architektą, kuris paruoštų Detroito lietuvių religinio ir kultūrinio centro projektus trimis pastatams: bažnyčiai, kultūriniam centrui ir klebonijai. Leidimo klausimas steigti lietuvišką neteritorinę parapiją buvo išspręstas 1968 m. gruodžio mėn. pradžioje, kai į skaitlinį parapijiečių susirinkimą atvyko kardinolas J. Dearden vyskupas pagalbininkas Thom Gumbleton. Vysk. T. Gumbleton buvo įtikintas lietuviškos neteritorinės parapijos reikalingumu. 1968 m. gruodžio pabaigoje buvo gautas pranešimas iš Detroito vyskupijos, kad yra duodamas leidimas steigti lietuvių parapiją vakariniame Detroito priemiestyje vien lie-

Dievo Apvaizdos parapijos pirmieji statybos darbuotojai, gyvenantys Detroito telkinyje: Pirmoje eilėje (iš k.): Algis Rugienius, Stasys Erlingis, Jurgis Idzelis, Andrius Butkūnas ir Algis Rudis. Antroje eilėje: Juozas Orentas (Mišių patarnautojas), klebonas kun. G. A. Jonikas ir pastoracinės tarybos pirmininkė Rasa Karvelienė (trūksta kituose miestuose gyvenančių kun. Alfonso Babono, Lilės Gražulienės, Kęstučio Keblio ir dr. Justino Pikūno)

Juozo Vaičiūno nuotraukos

tuvių kilmės parapijiečiams be teritorinio apribojimo. Buvo gautas ir leidimas pakviesti lietuviškai gerai mokantį vikarą. 1962 m. kun. Alfonsas Babonas baigė studijas Romoje ir 1968 m. pradėjo eiti pareigas Dievo Apvaizdos parapijoje.

Į parapijos gretas įsirašė apie 100 naujų šeimų. O visų trijų pastatų statyboms vykdyti buvo pakviestas architektas Albertas J. Kerelis iš Čikagos. Visų šių pastangų dėka šiandien turime nuostabią šventovę ir Kultūros centrą.

Parapijos pastoracinės tarybos pirmininkė Rasa Karvelienė kartu su kun. G. A. Joniku pirmuosius parapijos statybininkus apjuosė Lietuvoje išaustomis proginėmis juostomis su užrašu: „Parapijos geradariui – 2014“. Juostas puošė ažuolo lapai, simbolizujantys mūsų išmintingus, išradimus ir pasišventusius parapijiečius. Jų garbei buvo sugiedota „Ilgiausių metų, ilgiausių“ ir „Valio, valio“. Kun. Alfonsui Babonui, Lilei Gražulienėi, Kęstučiui Kebliui ir dr. Justinui Pikūnui proginės juostos buvo išsiųstos į namus. Detroito apylinkėse dabar liko tik viena lietuviška šventovė – tai Dievo Apvaizdos parapija, Southfield, MI. Ją turime išsaugoti. Mūsų jaunoji karta turėtų imti pavyzdį iš šių šaunuolių statytojų ir ne tik išlaikyti savo parapiją, bet ir sukurti ką nors vertingo.

Po šv. Mišių ir pirmųjų šios parapijos statytojų pagerbimo, parapijiečiai ir svečiai, jaunos šeimos su vaikučiais gausiai rinkosi į parapijos Kultūros

centro salę bei svetainę, kur visų laukė vyriausių šeiminkų Vidos Pekorienės ir Lelės Viskantienės bei jų talkininkų – Rasos Karvelienės, Edžio Kaspučio ir Vėrgos Norkevičienės – paruošti gardūs lietuviški patiekalai: koldūnai, dešros su kopūstais, kugelis ir dešrelės. Saldumynų stalą paruošė Lietuvos Dukterų draugijos valdyba ir narės: Ramunė Mikailienė, Susanne Bubnelis, Nijolė Brazienė, Vandutė Šiurkaitė-Shottroff, Phyllis Zywicka ir Regina Juškaitė-Švobienė.

Loterijas (jų buvo net trys!) vedė „Žiburio“ lituanistinės mokyklos vedėja Vida Pekorienė.

Laimė nusišypsojo Kęstučiui Černiui (jis iš viso laimėjo 400 dol., kuriuos paaukojo parapijai). Tarp laimėjusių buvo Izabelė Korsakienė (laimėjo 400 dol.), o Regina Mingėlienė – 100 dol.

Chris Reinhart parapijos gegužinėje siūlė marškinėlius, kepures bei prijuostas su lietuviškais motyvais.

Rudens šventėje vyravo gera nuotaika, skambėjo lietuviškos liaudies dainos, kurias atliko kun. Gintaras A. Jonikas, Simona Gavrilienė, Sandra Butavičiūtė, Ina Hudson bei Romas Maziliauskas. Akordeonu jiems pritarė Virga Šimaitytė.

Šios šventės dalyviai maloniai praleido sekmadienio popietę ir tuo pačiu parėmė Dievo Apvaizdos lietuvių parapiją.

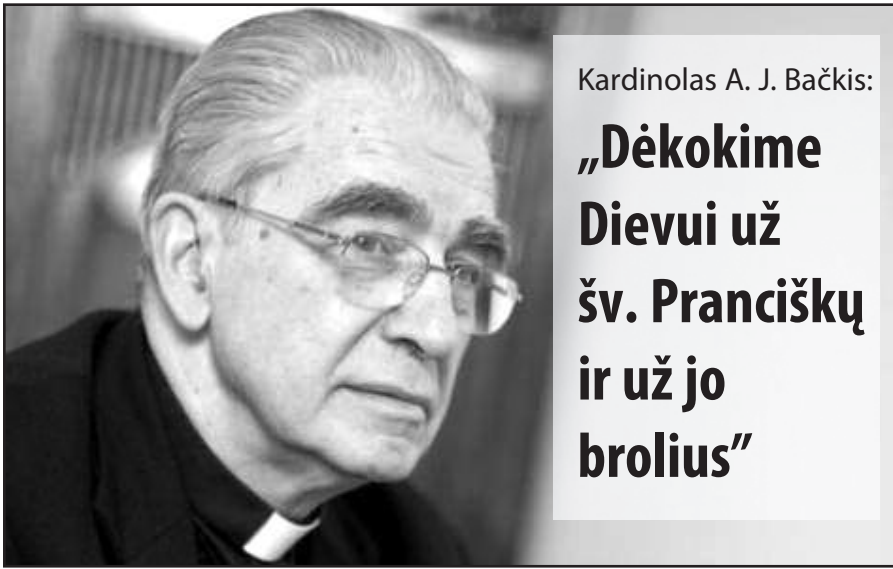
Ačiū visiems prisidėjusiems prie šios šventės renginio parapijos pirmųjų statytojų darbuotojų pagerbimo.

Lietuvos Dukterų draugijos valdyba ir narės kviečia dalyvius prie saldumynų stalo. Iš kairės: Phyllis Zywicka, Vandutė Šiurkaitė-Shottroff, Nijolė Brazienė, Susanne Bubnelis, Regina Juškaitė-Švobienė (trūksta pirm. Ramunės Mikailienės).

ŠVENTADIENIS

Kardinolas A. J. Bačkis:

„Dėkokime Dievui už šv. Pranciškų ir už jo brolius“

Per titulinis Šv. Pranciškaus Asyžiečio atidais Vilniaus Bernardinų parapija šiemet švenčia parapijos įsteigimo 200 metų ir bažnyčios atgavimo 20 metų jubiliejų. Sekmadienio pamaldų metu homiliją sakęs kardinolas Audrys Juozas Bačkis pasidžiaugė, kad ši parapija tapo traukos centru visame Vilniuje ir joje gerai jaučiasi ir tie, kuriems tikėjimas yra savas nuo pat kūdikystės, ir tie, kurie jį neseniai priėmė kaip dovaną, ir galiausiai tie, kurie jo dar tebeieško.

Mylimi broliai Pranciškonai, brangūs Tikintieji,

Džiaugiuos galėdamas su jumis švęsti Eucharistiją, kurios metu dėkojame Dievui už Jo gailestingąją meilę, kuri uždega širdis šventųjų, liudijančių mums besąlyginį Dievo gailestingumą.

Šiandien prisimename vieną iš man brangiausių – šventąjį Pranciškų, kuris yra mūsų brolių įkūrėjas ir tėvas. Šventasis Jonas Paulius II prieš 26-erius metus būtent šv. Pranciškaus šventėje mane pašventino vyskupu. Šventimų metu homilijoje Jonas Paulius II kalbėjo: *Viešpats bus šalia tavęs, kad nesuyruotum, norėdamas Pauliaus ir Pranciškaus pavyzdžiu, laimėti tikro apaštalo ypatybių: „mažutėlių“, kuriems Tėvas apreiškė savo paslaptis, nuolankumo; drašos to, kuris skelbia tik Kristaus kryžių; vidinės laisvės, kurios turi tas, kas savo sieloje nešiojasi daugelio atsidėjimų, kurių reikalauja ištikimybė Evangelijai, „stigmatas“; tikrumo, kad kryžiaus skelbimas yra taikos ir gailestingumo „visam Dievo Izraeliui“ šaltinis.* Todėl man šventasis Pranciškus tapo dar artimesnis. Jis padėjo man pažinti Dievo gailestingumą ir juo pasitikėti.

Šios dienos Dievo Žodis labai gražiai mums atskleidžia gailestingąją Dievo meilę. Jei Senojo Testamento skaitinyje, nusivylęs vynuogyno savininkas nori jį apleisti, tai Naujojo Testamento evangelijoje girdime Kristų pasakojant, kad net tuomet, kai piktadariai nužudė šeimininko pasiuntinius, jam rūpi jo sodas, kuris simbolizuoja Dievo tautą, ir jis siunčia į jį savo mylimąjį Sūnų, nors akivaizdu, kad ir su juo bus pasielgta, kaip su pirmiau siųstaisiais pasiuntiniais. Kristus mums nori tuo pasakyti, kad Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, neprazūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą (Jn 3,16).

Ta pati dieviškoji meilė uždegė ir šv. Pranciškaus širdį ir padarė mums pavyzdžiu tikrosios meilės, kurioje sudega pats, kad tik gyventų

kitas; kad būtų išgelbėta tai, kas yra brangiausia dangaus Tėvui. Tai ir yra tikrasis vaisingumas apie kurį kalba Jėzus.

Savo broliams Pranciškų kalbėjo: *Man brangiau, maloniau, primtinau visuomet buvo ir yra, kas mano Viešpačiui Dievui dėl manęs labiau patinka, nes vieno visuomet ieškau – pasirodyti nuolankus ir visame kame klausyti Jo valios.*

Štai kur yra tikrosios meilės esmė: nežiūrėti kas man yra patogiau, maloniau, naudingiau, bet visą save atiduoti tam, ką myli. Tai yra tikrojo vynuogyno darbininko žymė, kuri padaro jį panašų į Jėzų Kristų, kuris yra *akmuo, kurį statytojai atmetė, ir kuris tapo kertiniu akmeniu* (plg Mt 21–42). Ši meilė yra neatskiriama nuo kryžiaus vaisingumo, kuri Pranciškų ypač gerbė bei mylėjo ir Nukryžiuotojo Kristaus žymes savo kūne nešiojo.

Šventojo Pranciškaus meilė Dievui, žmonėms ir visai kūriniųjai buvo tokia absoliuti ir nesavanaudiška, kad sudegino jį kaip liepsna sudegina žvakę. Gal paklauskite: kas iš to, kad leidi save sudeginti? Į šį klausimą atsako Nukryžiuotasis Kristus ir šventojo Pranciškaus gyvenimas, kuris išliko gyvas šimtmečius ir šiandien tebeliudija, kad meilė yra galingesnė už mirtį, kad meilė nugali blogį ir įžiebta žemėje viltį.

Argi šiandien mes nesidžiaugiame šv. Pranciškaus radikalumu, o drauge jo švelnumu ir paprastumu? Viską palikti, kad galėtum džiaugtis Dievo kūriniųja, kad giedotum himnus Jo sukurtiems dangaus kūnams ir mažiems paukšteliams, kad apkabintum mirtį, kaip sesę, kuri palydi pas mylintį Tėvą, kad nebūtų nė vieno žmogaus nuo kurio nusigręši neapdovanojęs jo savuoju gerumu. Kokia galinga yra meilė, kuri liepsnojo šventojo širdyje ir neleido jam palūžti sunkumuose ir išbandymuose!

Čia man prisimena kitos šventos sielos Teresės Avilietės žodžiai: *Vieno Dievo gana!* Kai žmogų visą pripildo Dievo meilė, jis tampa stiprus ir pajėgus mylėti kaip myli Dievas.

Savo brolius šv. Pranciškų mokė: *Isidėmėkite šiuos tris dalykus ir jų laikykites: šventojo paprastumo, priešingam besaikiam žinių godumui; maldos, kurią velnias stengiasi atitolinti visokia išorine veikla ir rūpesčiais; ir meilės neturtybei – ne tiesiog pačios neturtybės, Viešpaties Jėzaus Kristaus ir mano sužadėtinės, bet meilės ir degimo jai.*

Nukelta į 11 psl.

DATOS ir SUKAKTYS

Antroji spalio savaitė

Spalio 6 d.

Pasaulinė natūralios aplinkos diena.

– 1677 m. mirė Albertas Kojalavičius-Vijūkas, SJ, Lietuvos istorikas, vienuolis jėzuitas, teologas, filosofas (gimė 1609 m.).

– 1745 m. Pranciškų Smuglevičius, įžymiausias klasicizmo dailininkas Lietuvoje. Didžiąją dailininko kūrybos dalį sudaro religinė tapyba Senojo ir Naujojo testamentų siužetais, šventųjų paveiksai, taip pat istorinio, mitologinio, alegorinio ir portretinio žanro kūriniai. Be to jis savo darbuose įamžino Vilniaus architektūros paminklus, svarbiausius LDK istorijos įvykius, kasdieninio žmonių gyvenimo, buitės scenas (mirė 1807 m.).

– 1988 m. LSSR AT Prezidiumo įsaku įteisinta trispalvė vėliava ir V. Kudirkos „Tautiška giesmė“ kaip valstybės simboliai.

Spalio 7 d.

– 1826 m. Massachusetts valstijoje pradėjo veikti pirmasis JAV geležinkelis.

– 1949 m. įkuriamą Vokietijos Demokratinė Respublika (Rytų Vokietija).

– 1988 m. **Vilniaus Gedimino pilies bokšte** iškelta Lietuvos trispalvė.

Istorikų bei archeologų duomenimis, Vilniaus aukštutinė pilis galėjo būti pastatyta XIII a. pab. – XIV a. pr. 1413–1414 m. 1419 m. kilus gaisrui, medinė pilis sudegė. Atstatant ją naudotos jau tvirtesnės medžiagos – akmenys ir plytos. Akmenys buvo neskaldyti. Jiems ir plytoms surišti naudotos kalkių skiedinys. Naujoji pilis buvo gotikinio stiliaus, mūrinė, su trimis bokštais, reprezentaciniais rūmais ir ūkiniais pastatais. Vakarinis, iki mūsų laikų išlikęs bokštas buvęs keturių aukštų. Apačioje – keturkampis, aukščiau – aštuoniakampis. Šiaurinės pilies bokštas, kurio teliko tik liekanos, buvęs mažesnis. XVI a. pilis dar taisyta, perstatyta, tačiau pirminis jos vaizdas iš esmės nepakito. Iš vieno XVI a. piešinio matyti, kad tuomet ji jau turėjusi tik du apvalius trijų aukštų bokštus. Ją supo ginamieji rūmai su šaudymo angomis. XVII a. Aukštutinė pilis buvo apleista, joje įrengtas bajorų kalėjimas. XVII–XVIII a. per karus su Rusija pilis smarkiai apgriauta ir daugiau neatstatyta.

– 1991 m. Lietuva įstojo į UNESCO.

Spalio 8 d.

– 1818 m. Du anglų boksininkai pirmą kartą kovėsi užsimovę bokso pirštines.

– 1920 m. JAV įkurta Lietuvos piliečių sąjunga.

– 1924 m. gimė Stanley Balzekas, JAV lietuvių visuomenės veikėjas, verslininkas.

– 1970 m. rusų rašytojui Aleksandrui Solženyčnui paskirta Nobelio literatūros premija.

Spalio 9 d.

Pasaulinė pašto diena

– 1835 m. gimė Charles Camille Saint-Saëns,

prancūzų kompozitorius, išgarsėjęs savo kūriniais „Žvėrių karnavalas“, „Samsonas ir Dalila“, „Danse Macabre“ (mirė 1921 m.).

– 1850 m. gimė Vincas Pietaris, gydytojas, lietuvių rašytojas, pirmojo lietuviško istorinio romano „Algimantas“ autorius (mirė 1902 m.).

– 1988 m. Vytauto Didžiojo karo muziejaus bokšte Kaune iškelta Lietuvos trispalvė.

Spalio 10 d.

Pasaulinė psichinės sveikatos diena.

Lietuvoje – vietos savivaldos diena.

– 1789 m. daktaras **Joseph Ignace Guillotin**

Prancūzijos nacionalinės konstitucinės asamblėjos posėdyje pasiūlė nuteistųjų numarinimui naudoti specialų įrenginį, vėliau pavadinta jo vardu – giljotina. – 1922 m. išrinktas pirmasis Lietuvos Respublikos Seimas.

– 1933 m. JAV pradėti pardavinėti pirmieji pasaulyje skalbiamieji milteliai.

– 1963 m. mirė Edith Piaf, prancūzų dainininkė (gimė 1915 m.).

Spalio 11 d.

– 1858 m. Žemaičių vyskupas Motiejus Valančius ganytojišku laišku kreipėsi į savo vyskupystės dekanatus ir paragino skleisti blaivybę. Ši diena laikoma Blaivybės sąjūdžio pradžia.

– 1962 m. prasidėjo **II Vatikano susirinkimas** – paskutinis Visuotinis Bažnyčios susirinkimas, vykęs Vatikane 1962–1965 metais. 1962 m.

spalį jį atidarė popiežius Jonas XXIII, o uždarė popiežius Paulius VI. Dalyvavo būsimieji popiežiai Jonas Paulius I ir Jonas Paulius II, tuo metu turėdami vyskupų rangą. Kaip teologinis konsultantas dalyvavo 35 metų kunigas Joseph Ratzinger – būsimasis popiežius Benediktas XVI.

– 1984 m. JAV astronautė Dr Kathryn Dwyer Sullivan kosminio skrydžio metu išėjo į atvirą kosmosą (pirmoji amerikiečių moteris).

– 1919 m. atkurtasis Vilniaus universitetas pavadinamas Stepono Batoro vardu.

Spalio 12 d.

– 1901 m. Theodore Roosevelt JAV prezidento rezidenciją oficialiai pavadino Baltaisiais Rūmais.

– 1920 m. gimė Henrikas Nagys, Lietuvos poetas, literatūros kritikas (mirė 1996 m.).

– 1936 m. gimė Regina Narušienė, JAV lietuvių ir Lietuvos visuomenės veikėja, advokatė, teisės daktarė.

– 1971 m. Broadway įvyko roko operos „Jėzus Kristus – superžvaigždė“ premjera.

– 1999 m. Žemės gyventojų skaičius viršijo šešis milijardus. Manoma, kad šis naujagimis gimė Bosnijos mieste Sarajeve.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Viceministras pabrėžė JAV paramos svarbą

Vilnius (ELTA) – Užsienio reikalų viceministras Rolandas Kriščiūnas, spalio 1–3 dienomis su oficialiu vizitu lankęsis Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) sostinėje Washingtone, paragino JAV išlikti aktyvia sąjungininkę sprendžiant energetinio ir ekonominio saugumo klausimus.

Vizito metu viceministras susitiko su JAV viceprezidento Joe Biden patarėju Michael Carpenter, Valstybės departamento Energetinių išteklių biuro vadovo pavaduotoja Mary Burce Warlick, Europos Sąjungos ambasadoriumi JAV Joa Vale Almeida) Energetikos, Prekybos ir Valstybės departamentų aukštais pareigūnais.

„Lietuva savo nuveiktais darbais įrodo, kad yra pasirengusi tapti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) nare ir tikisi 2015 m. sulaukti teigiamo sprendimo“, – susitikime su EBPO Washingtono centro vadovybe pažymėjo viceministras.

Susitikimų metu taip pat buvo ap-

tartos aktualios dvišalių Lietuvos ir JAV santykių temos: regiono saugumo klausimai, prekybinis bendradarbiavimas, JAV investicijos Lietuvoje, ES ir JAV derybos dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės.

Viceministras JAV valdžios pareigūnus informavo apie šį mėnesį oficialiai atidaromą Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalą, akcentavo JAV politinės paramos svarbą įgyvendinant kitus Lietuvos energetiniam saugumui svarbius projektus, priminė Lietuvos siekį, kad JAV leistų eksportuoti Šiaurės Amerikos žemyne išgaunamas skalūnų dujas į Europą.

Europos politikos analizės centro surengtame forume R. Kriščiūnas pristatė Lietuvos energetinio saugumo iššūkius. Susitikimų metu taip pat aptartas oficialus Lietuvos Respublikos ministro pirmininko Algirdo Butkevičiaus vizitas į Jungtines Amerikos Valstijas.

Kario skulptūrai atstatyti paaukota 23 tūkst. litų

Kaunas (savivaldybės info) – Siekis iki kitų metų Vasario 16-osios į Vytauto Didžiojo Karo muziejaus kariliono bokštą sugražinti Kario skulptūrą atrodo vis realesnis – istorinės skulptūros atstatymo darbams jau paaukota 23 tūkst. litų.

Skulptoriaus dirbtuvėse jau liejamas molinis skulptūros modelis.

„Šiuo metu liejamas molinis skulptūros modelis, vėliau liejinys bus pagamintas iš tvirtesnės medžiagos – gipso ar betono. Paskui seks paskutinis etapas – iš vario lakštų bus nukaldinta kario skulptūra. Lygiagrečiai darbai vyksta ir kariliono bokšte, kur jau paruoštas nišos su tvarkymo projektas, kurioje ir stovės Karys. Visus darbus ketinama užbaigti

Sugražinkime KARIO skulptūrą | Vytauto Didžiojo karo muziejaus kariliono bokštą!

iki metų pabaigos“, – teigia Kauno miesto savivaldybės Kultūros paveldo skyriaus vedėjo pavaduotojas Zenonas Girčys.

Vytauto Didžiojo Karo muziejaus kariliono bokštas 1937 m. buvo sujungtas su pagrindiniu muziejaus pastatu. Pastačius bokštą, į jame paruoštą nišą 1938 metais buvo pastatyta jauno skulptoriaus Juozo Mikėno sukurta Kario („Riterio“) skulptūra. Skulptūros liejimui buvo nuspręsta panaudoti nepriklausomybės kovų laukuose surinktas žalvarines šovinių gilzes. Jų neužteko, todėl iš intendantūros sandėlių buvo skirta dar 1 700 kg žalvario gilzių. 1942 metais vokiečių okupantai skulptūrą nuvertė ir sunaikino.

Atidengta paminklinė lenta poetui Č. Milošui

Vilnius (ELTA) – Prancūzijos Alsace regiono Mittelbergheimo miestelyje penktadienį vyko iškilmingas renginys, skirtas lietuvių kilmės poetui ir Nobelio premijos laureatui Česlovui Milošui paminėti. Renginyje dalyvavo Lietuvos nuolatinis atstovas prie Europos Tarybos (ET) ambasadorius Vytautas Leškevičius.

Memorialinė lenta Č. Milošo atminimui netoli Strasbourgo esančiame Mittelbergheimo miestelyje atidengta Lietuvos ir Lenkijos nuolatinė atstovybių prie ET iniciatyva. Poetas šiame vaizdingame miestelyje buvo apstojęs 1951 m., čia parašė vieną nuostabiausių eilėraščių šio miestelio pavadinimu.

„Visų didžiųjų kūrėjų gyvenime būna lūžio momentai, koki būtent čia, Mittelbergheime, išgyveno Lietuvoje gimęs, Vilniuje išlavintas Česlovas Milošas. Džiaugiuosi, kad šiandien jo at-

minimas bus įamžintas šiame nepaprasto grožio miestelyje. Džiugu, kad šiandien tai darome kartu – lenkai ir lietuviai, abiejų respublikų parlamentų nariai, mūsų draugai prancūzai, elzasiečiai, europiečiai“, – sakė ambasadorius V. Leškevičius.

Apie Č. Milošo anuometį pasitraukimą iš komunistinės Lenkijos diplomatinės tarnybos, siekiant išsilaivinti iš „Pavergto proto“ pančių, bei nelengvą budimą naujai, laisvai raiškai, kalbėjo Alsace – Lietuvos draugijos pirmininkas, „Lietuviškų sąsiuvinų“ leidėjas Phillipas Edelis.

Renginys, kuriuo užbaigta šią savaitę Strasboure vykusį ET Parlamentinės Asamblėjos rudens sesija, pritraukė didelį būrį ETPA parlamentinių delegacijų narių, lietuvių ir lenkų bendruomenių atstovų, kultūros mylėtojų.

Popiežius atidarė vyskupų sinodą

Vatikanas (BNS) – Popiežius Pranciškus spalio 5 dieną atidarė svarbų vyskupų iš viso pasaulio sinodą, kuris turi peržiūrėti Katalikų Bažnyčios mokymą dėl šeimos ir santuokos.

Beveik 200 vyskupų iš viso pasaulio ir katalikų pasauliečių grupelė ateinančias dvi savaites aptarinės džiulę prarają tarp to, ką tokiais klausimais kaip skyrybos ir gyvenimas kartu nesuosituokus sako Bažnyčia, ir to, ką iš tikrųjų daro dešimtys milijonų tikinčiųjų.

Sinodo debatuose susirems konservatyvūs dvasininkai ir reformų šalininkai, kuriems vadovauja vokiečių kardinolas Walter Kasper.

Sinodo pradžios išvakarėse kreipdamasis į dešimtis tūkstančių tikinčiųjų, susirinkusių Šv. Petro aikštėje, Pranciškus per maldos vigiliją už Sinodą paragino dalyvius „išsiklausyti į mūsų laikų ritmą“ ir sugerti į save

šiuolaikinio gyvenimo „kvapą“.

Jis taip pat sakė, kad pasikeitimas Sinode nuomonėmis apie šeimą gali atverti duris „Bažnyčios ir visuomenės atsinaujinimui“.

Nuo to laiko, kai prieš pusantrų metų tapo popiežiumi, Pranciškus ne kartą akcentavo šeimos žlugimo šiuolaikinėje visuomenėje „žaidas“ ir užsiminė, kad Bažnyčia reikia prisitaikyti prie šios naujos realybės.

„Šias žaidas reikia gydyti su galtingumu. Bažnyčia yra motina, ne muitinė, šaltai tikrinanti, kas atitinka taisykles“, – yra sakęs jis, užsimindamas apie Bažnyčia priklausančius išsiskyrusius, kartu be santuokos gyvenančius žmones ir vienišas motinas.

Savo poziciją popiežius akcentavo praėjusį mėnesį, kai asmeniškai sutuokė 20 romiečių porų, kurių kai kurios iki vestuvių „gyveno nuodėmėje“.

Latvijoje rinkimus laimėjo centro dešinioji koalicija

Ryga (BNS) – Latvijoje spalio 4 dieną vykusiuose eiliniuose visuotiniuose parlamento rinkimuose šalies gyventojai per rinko griežto kurso Maskvos atžvilgiu besilaikančią valdančiąją centro dešiniųjų koaliciją.

Trys partijos iš ministrės pirmininkės Laimduotos Straujumos vadovaujamos koalicijos drauge užsitikrino daugumą Seime.

Latvijos premjerė išreiškė viltį, kad jos partija „Vienybė“ nugalės prorusiškai nusiteikusius varžovus.

Pagrindiniai premjerės oponentai rinkimuose tradiciškai yra „Santarvės centras“, kurį palaiko etniniai rusai, sudarantys apie ketvirtadalį 2 mln. Latvijos gyventojų.

Prorusišką „Santarvės centrą“ parėmė 23,26 proc. rinkėjų ir jis gali tikėtis 25 iš 100 vietų Latvijos parlamente.

Ši partija pasisako už tai, kad rusų kalbai būtų suteiktas antros valstybinės kalbos statusas, ir neseniai bal-

„Santarvės centro“ vadovas Rygos meras Nilas Ušakovas AFP/Scanpix nuotr.

savo prieš Seimo rezoliuciją, kurioje reiškiami parama Ukrainai, susidūrusiai su Rusijos agresija.

Pasak L. Straujumos, nepriimtina, kad „Santarvės centras“ neslepia bendradarbiaujantis su Rusijos prezidento Vladimiro Putino partija ir skelbia, kad V. Putinas yra tinkamiausias prezidentas Rusijai.

Prorusiškos partijos „Santarvės centras“ pergalė rinkimuose gali kelti grėsmę Latvijos nepriklausomybei, mano šalies premjerė Laimduota Straujuma.

PAR sukėlė skandalą dėl Dalai Lamos

Pretoria, PAR (ELTA) – Pietų Afrikos Respublikai (PAR) atsisakius išduoti vizą Dalai Lamai, Nobelio taikos premijos laureatui iš viso pasaulio atšaukė čia planuotą savo susitikimą. Dabar konferencijai ieškoma kitos vietos.

Spalio 13–15 dienomis PAR turėjęs vykti 14-asis Nobelio taikos premijos laureatų susitikimas būtų pirmasis, surengtas Afrikos žemyne.

Nepaisant 14 laureatų kreipimosi į PAR prezidentą Jacob Zum, Pretoria atsisakė išduoti vizą Dalai Lamai. Tai jau trečias kartas per penkerius metus,

kai tibetietis nesėkmingai mėgino gauti PAR vizą.

Ypač aštriai vyriausybės poziciją sukritikavo PAR arkivyskupas Desmond Tutu. „Man gėda šią padlaižių krūvą vadinti savo vyriausybe“, – sakė 1984 metų Nobelio taikos premijos laureatas.

Pekinas tuo tarpu pasveikino PAR vadovybę. „Kinija sveikina Pietų Afrikos vyriausybės paramą Kinijos suverenumui ir teritoriniam integralumui“, – sakė Užsienio reikalų ministerijos atstovas.

Stokholme prasideda Nobelio premijų savaitė

Stokholmas (ELTA) – Spalio 6 d. Švedijos sostinėje Stokholme prasidėjo Nobelio premijų laureatų paskelbimo savaitė. Paskutinė ekonomikos Nobelio premija bus paskelbta rugsėjo 13 d.

Penktadienį, spalio 10 d., Norvegijos Nobelio komitetas Osle paskelbs Nobelio taikos premijos nugalėtoją.

Šiais metais Nobelio taikos premijai gauti pasiūlytas rekordiskai daug kandidatų – 278, 47 jų – organizacijos.

Apdovanojimams teikiami premijų steigėjo Alfred Nobel mirties dieną – gruodžio 10-ąją. Laureatams įteikiamas medalis, pažymėjimas ir piniginis prizas. Nobelio premijų laureatai šiais metais gaus apie milijoną JAV dolerių.

Nuo Mažeikių iki Čikagos

Vieno aludario emigranto odisėja

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Ką tik Bavarijos širdyje Miunchene Theresienwiese (Teresės pievos) parke baigėsi pasaulyje didžiausia ir ilgiausiai trunkanti alaus šventė „Oktoberfest“. Šiemet ji vyko rugsėjo 20–spalio 5 dienomis. Pirmą kartą „Oktoberfest“ buvo surengta 1810 metų spalio 12-ąją ir būtent nuo to mėnesio gavo savo skambų pavadinimą. Galima sakyti, kad šios šventės „tėvu“ tapo karūnutas princas Liudvikas, kuris kaip tik tą dieną tuokėsi.

Būsimasis karalius pageidavo, kad jo džiaugsmu pasidalytų ir paprasta liaudis. Pagal jo nurodymą pievose prie Miuncheno buvo pastatyti ilgi stalai su užkandžiais, o miestiečiai nemokamai gavo alaus.

Vestuvės truko kelias dienas, todėl Liudvikas nusprendė ne tik pamaitinti žmones, bet ir juos prablaškyti – tarp vaišių į programą jis įtraukė žirgų lenktynes. Šventė visiems labai patiko. Miuncheno gyventojai buvo sužavėti, todėl Liudvikui kilo idėja kitąmet ją pakartoti. Taip gimė tradicija rengti šį festivalį. Miestiečiai nieko nelaukę vietovę, kurioje vyko šventė, pavadino dosniojo princo sutuoktinės vardu – Teresės pievomis. Jau kitais metais šventę papildė mugė, kurios metu buvo parduojami jaučiai ir arkliai. Dar po poros metų atsirado spektakliai, o į gastroles atvykdavo keliaujantys artistai iš visos Vokietijos. Dar vėliau pievose atsirado karuselės, alaus palapinės ir vištų kepimo vietos. Žinoma, nemokamos maisto ir alaus dalybos baigėsi, tačiau tai nesumažino „Oktoberfest“ populiarumo. Į šią šventę suplūsdavo vis daugiau ir daugiau žmonių – keliautojai ir pasiuntiniai žinių apie originalią ir linksmą šventę paskleidė po visą pasaulį.

Liudvikas norėjo, kad šis festivalis būtų rengiamas kasmet iki pat „pasaulio pabaigos“, tačiau būdavo metų, kai jis nevykdavo dėl karų ar epidemijų. Dėl šios priežasties šiais metais alaus šventė vyko 181-ąją, o ne 204-ąją kartą.

Mūsų laikais „Oktoberfest“ prasideda rugsėjį, o ne spalį. Šventės data buvo paankstinta dėl oro: juk gurkšnoti šaltą alų maloniau „bobų vasarą“, o ne lietingą spalio vidurį.

Ką tik praėjusios „Oktoberfest“ dvasioje siūlome pasklaidyti pageltusias praeitės laikraščių iškarpas ir susipažinti su alaus gamyba tarpukario Lietuvoje. Nukeliausime į Žemaitiją – Mažeikius, kur dar 1932 m. duris atvėrė brolių Šadauskų alaus darykla. Ne veltui pasirinkau spalvingą šios šeimos istoriją – Šadauskai buvo vieninteliai, kurie prieš karą gamino alų Lietuvoje, o po to – Amerikoje. Be to, jų produktas buvo pirmas „tikrai lietuviškas“.

Alus – tik proginis gėrimas?

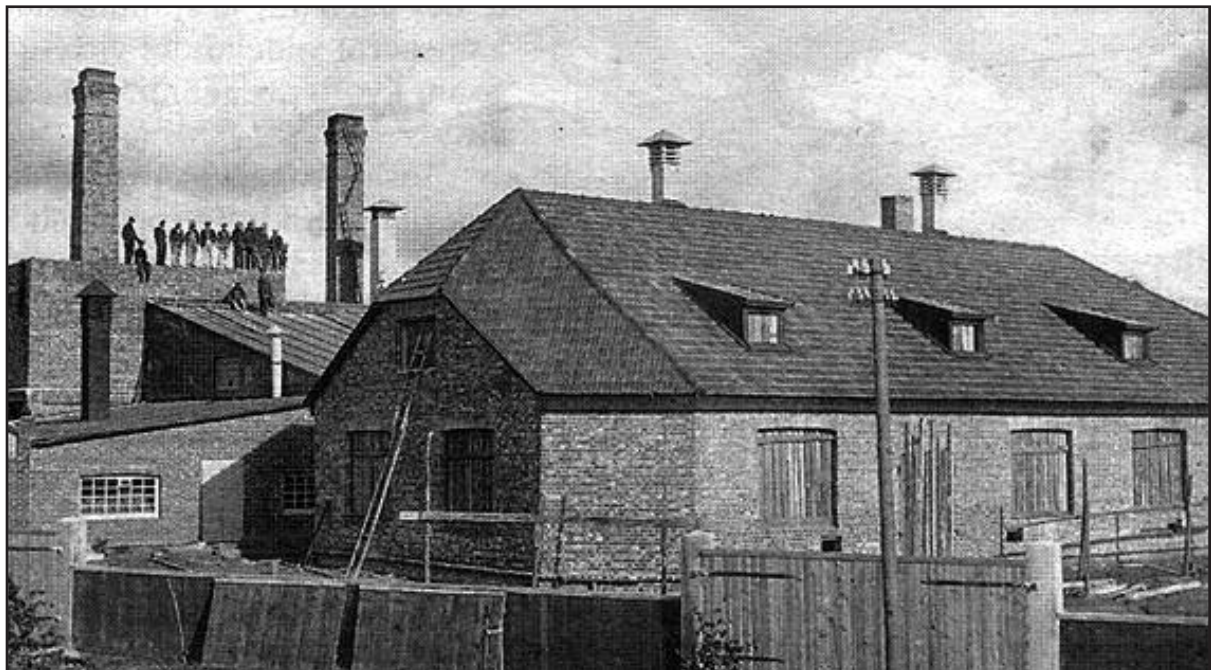
Žodis „sindikatas“ tarpukario Lietuvoje prilygo keiksmazodžiui. O vienas iš nemėgstamiausių sindikatų buvo alaus. Keturių stambiausių aludarių (Kauno „Volfo-Engelmano“, Šiaulių „Gubernijos“, Prienų „Goldbergo“ ir Klaipėdos daryklos) susivienijimas ilgus metus diktavo kainas ir pavertė alų reitai ragaujamu proginu gėrimu. Carinius laikus

Naujojo verslo pradžia Lietuvoje. Atidarymo komisija su daryklos savininkais. Mažeikiai, 1932 m.

„White Bear“ alaus darykla Thornton, Illinois. 1952 m.

Šadauskų alaus daryklos fasadas. Mažeikiai, 1935 m.

Eksponatai iš R. M. Lapo archyvo

menantys piliečiai teigė, jog pramoninės gamybos alus būdavo vos ne penkeriopa pigesnis. Jo daugiau ir išgerdavo – tuomet Lietuvoje dirbusios daryklos kasmet pagamindavo 25 mln. litrų, tuo tarpu 1922 m. jo tepagaminta 10,8 mln. litrų, o 1935 m. tik 4,3 mln. litro. Sindikato tikslas buvo išlaikyti aukštas kainas, ką jie sėkmingai ir darė, kol napsimaišė užsispyrėliai žemaičiai – Mažeikių apskrities Židikų valsčiaus gyventojai broliai Šadauskai.

Pirmoji žinutė apie brolių Šadauskų steigiamą „grynai lietuvišką įmonę“, sudarysiančią konkurenciją sindikatui, pasirodė „Dienos naujienose“ 1932 m. rugpjūčio 10 d. numeryje: „Mažeikiuose netrukus pradės veikti laisvas nuo sindikato alaus bravoras. Dėka broliam Šadauskams turėsime 25 proc. pigesnių alų. Kas prieš sindikatą, turėtų palaikyti šią lietuvišką įmonę“.

Čia taip pat pranešama, kad Šadauskų bravoro bus gaminamas trijų rūšių alus ir kad „Gubernija“, iš pradžių pažadėjusi naujokams didelį kiekį salyklos, sindikatininkų buvo priversta gražinti broliams rankpiničius ir salyklos neparduoti.

Rugsėjo 17 d. laidoje tas pats laikraštis praneša, kad „vyriausias mokesčių departamento revizorius p. Abaravičius ir Šiaulių akcizo apygardos inspektorius p. Daniuševičius kartu su Mažeikių apskrities akcizo revizoriu p. Lukštarapiu jau priėmė naujai įrengtą brolių Šadauskų alaus bravorą Mažeikiuose“. „Dienos naujienos“ informuoja, jog tai tryliktasis alaus bravoras Lietuvoje, tačiau dėl rin-

kos broliai Šadauskai nenusimena ir cituoja vieną iš jų: „Mes esame penki broliai, ir jokios konkurencijos nebijome. Personalą valdymo sudarome patys. Jeigu susidarytų tokios aplinkybės, kad patiems tektų atlikti ir fizinį darbą, nebijome ir to. Bet kokios rūšies darbas aukština žmogų“.

Pirmą lietuvių alaus daryklą broliai Šadauskai įsteigia buvusio degtukų fabriko patalpose, kurias nupirko iš švedų degtukų sindikato. Visas bravoro įrengimas atliktas kiek galima prisitaikant prie tų dienų reikalavimų. Tačiau veiklą visgi tenka pradėti iškeliant „Gubernijai“ bylą už padarytus nuostolius ir suvedžiojamą žiemos metu bravoras pats galės gaminti salyklą. Vasarą sunku rasti vėsius patalpas, nes salyklą gaminama prie 4 laipsnių C.

Nauda ir valstybei, ir vartotojui

Sindikatininkai nenurimo. 1933 m. per agentus jie pasiūlė Šadauskams 70 000 litų, kad šie uždarytų savo bravorą. Tačiau broliai tokia „auka“ nesuigundė ir nusistatymo lietuvininti pramonę (sindikatas buvo žydų rankose) neatsisakė. Šie gi, nepavykus Šadauskų papirkti, broliams siūlytus pinigus panaudojo prieš juos pačius – nešvariai konkurencijai.

1933 m. balandžio 6 d. laikraštis „Verslas“ skubėjo pranešti sensacingą naujieną Lietuvoje gyvenantiems alaus vartotojams: „Alus atpigo. Lietuvių bravoras numušė kainas“. Laikraštis atskleidžia sindikato klastą, aiškindamas skaitytojams, kad jų paskelbtos alaus kainos yra urmo kainos. Norint sužinoti alaus rinkos kainą, reikia „prie paskelbtų sindikato alaus kainų pridėti normalų aludininkų uždarbį, 10–15 centų bonkai“. Čia taip pat aiškinama, kad sindikatas, norėdamas palaikyti aukštas alaus kainas, stengiasi alaus gamybą pasidalinti – veikiantieji bravorai nedirbantiems „už stovėjimą“ moka tam tikrą susitartą metinį honorarą, kuris kartais siekia net šimtus tūkstančių litų. Honorarai mokami ir restoranų savininkams, kad šie parduotų tik sindikate esančių bravorų alų. „Prie Verslo-

vininkų sąjungos įsikūrusi restoranų savininkų sekcija pradėjo akciją prieš alaus sindikatą, norėdama sumažinti aukštas alaus sindikato nustatytas alaus kainas, – praneša „Verslas“. – Šiai kovai palengvinti šiomis dienomis buvo padaryta sutartis su Mažeikių alaus bravoro savininku J. Šadausku. Pagal sutartį Mažeikių bravoras pasižadėjo restoranų savininkams teikti reikalingą kiekį alaus konkurencine kaina”.

Galiausiai broliai Šadauskai nukonkuravo sindikatą, alus buvo atpigintas, ir tai davė naudos valstybei. Pasiūlymą į valstybės biudžeto pajamas, matome, kad iš alaus akcizo 1933 metais, jau atpiginus alų – beveik 4,2 mln. litų. Anksčiau didesnė dalis pajamų likdavo sindikate. Alaus pramonikai persiorganizavo į sekcijas prie Prekybos, Pramonės ir Amatų Rūmų, į sekcijų vadovybę įėjo ir pats Mažeikių alaus daryklos administratorius Kostas Šadauskas.

Lietuviška pramonė suklestėjo

Siekdami sėkmingai prekiauti savo produkcija, sindikato „autsaideriai“ nutarė steigti ir alaus barus. Apie tai byloja 1936 m. sausio 16 d. „Verslo“ numeryje paskelbta žinutė: „Ligi šiol Kaune buvo daug barų, bet jie visi pardavinėjo sindikatinį alų ir daugumas pačių barų lankytojų buvo kitataučiai. Sausio 13 d. Kaune, Laisvės al. 17 nr. broliai Šadauskai, pirmieji lietuviai alaus gamintojai, neįeiną į sindikatą, atidarė lietuviško alaus barą”. K. Šadauskas sukvietė laikraščiu atstovus ir atidarymo proga papasakojo, kaip jie pradėję kurti savo įmonę, kaip buvę ir esą trukdymų iš kitataučių pusės ir pan. Bet dabar jie jau drįsta su savo gamintu alumi pasirodyti laikinojoje sostinėje Kaune. Atidaryme apsilankęs Lietuvos verslininkų sąjungos centro valdybos pirmininkas A. Steikūnas palinkėjo naujai įmonei pasisekimo ir pasidžiaugė, kad „lietuviai kaskart labiau tvirtėja ir gali savo įmones atidaryti svarbiausioje Kauno gatvėje – Laisvės alėjoje”. Svečiai buvo pavaišinti skaniu žemaičių gamybos alumi, dainuota sąmoningų, čia pat surimuotų posmų (na, ar ne lietuviškas *Octoberfest!*) ir buvo išreikštas tikėjimas, kad brolių Šadauskų įmonė „kautiečiai labiau palaikys, negu kurią nors kitą kitataučių laikomą”.

BroLIAI Šadauskai turėjo šešis restoranus, 10 barų, nemažai alinių. Bravoro teritorija prieš Antrąjį pasaulinį karą užėmė 30 ha žemės sklypą.

BroLIAI Šadauskai vien alaus pramonė nesitenkino ir šalia alaus daryklos įsteigė kavos fabriką „Dubysa”, kuriame buvo gaminama geriausia cikorijos kava ir aptarnaujama visos Lietuvos rinka. Veiklos pabaigoje broLIAI Šadauskai gamino pilzeno ir ypač vertinamą juodąjį alų. Bravore dirbo per 40 tarnautojų. Per metus pagamindavo apie 1,2 mln. litrų alaus. Prie daryklos buvo ir medienos cechas, kuris gamindavo statines alui bei baldus barams. Daryklos administraciją sudarė trys broLIAI Šadauskai: Anicetas – pirmininkas, Kostas – administracinis direktorius, Napoleonas – kasininkas.

Už Atlanto prisikėlė žemaitiška meška

1940 m. rugpjūčio mėnesį alaus darykla buvo nacionalizuota. Vienas iš brolių – Idelfonsas Šadauskas – pabėgo į Vakarų, apsigyveno Čikagoje. Toli nuo Mažeikių nuklydęs žemaitis nutarė ir naujame krašte tęsti aludario karjerą. Sąlygos Vakaruose buvo visiškai kitokios. 1950 m. Thorton miestelyje Illinois valstijoje jis išigijo bankrutuojančią šimtmetį egzistavusią „White Bear Brewing Company” alaus daryklą. Patriotiškai nusiteikęs Šadauskas net pakvietė čikagietį dailininką bei spaustuvininką Vladą Vijeikį sukurti butelių etiketes, padėliukus alui, kišeninius kalendorius bei kitą reklamą daryklos atributiką. Visur figūravo ne tik prieš karą brolių reklamos naudotas lokys, bet ir Gedimainių stulpai.

Ir čia naujasis savininkas patyrė visokių „staigmenų”, daugelis jų buvo nemalonios. Štai 1951 m. begriaujanant vieną pastato sieną, buvo užtikti dviejų žmonių palaikai. Pasirodo, tai 1926 m. Al Caponės „palikimas”, mat buvęs daryklos savininkas buvo tampa susijęs su mafija ir savo skolininkams „amžinos poilsio vietelės” toli neieškojo... 1957 m. patį Šadauską laužė jau šiek tiek kitoks nei Lietuvoje „sindikatas” – ta pati mafija. Italų kilmės atstovai aplankė „Baltojo lokio” savininką ir pareikalavo duoklės vardan „jo ramaus gyvenimo”. Lietuvis griežtai atsisakė (kaip ir kažkada Lietuvoje nenorėjo pasiduoti spaudimui), tačiau naujieji „angelai sargai” atrado būdą susidoroti su nepaklusniu imigrantu. Čikagos gangsteriai nuvarė daryklos sunkvežimius (per 170 000 galonų alaus!) prie artimiausio tvenkinio ir išpylė į jį visą produkciją. Taip ir pasibaigė žemaičių – alaus gamintojo odiseja Dėdės Samo pakrantėje.

Arvydas Anušauskas

Atkelta iš 3 psl.

kią kovojo... Plinta įvairios baimės.

– Jūsų manymu, ar teisėsaugos institucijos, valstybės saugumo departamentas, prokuratūra jaučia šiuos judėjimus, ar jaučia pulsą, o ne vien tik pasyviai seka padėtį?

– Žinoma, kad jaučia. Situacijų vertinimai yra be galo svarbūs dalykai, nors visuomenė laukia matomų plika akimi jos veiksmų: „va, pati mačiau, kaip atvažiavo valstybės saugumas ir išsivedė niekšelių už parankių”. Kaip kine. Tačiau, be abejo, yra dirbama – tuo nėra net ko abejoti. Yra politikų, kurie norėtų, kad būtų kaip aš ką tik sakiau – suimintų demonstratyviai vos ne gatvėse, o po to skelbtų ir komentuoju kiekvieną savo veiksmą internete ar kaimelių skelbimų lentose. Aš nesu tokių „akcijų” viešo šitų tarnybų darbo šalininkas. Nepamirškite, kad Lietuvoje, vien dėl tautinės nesantikos kurstymo, socialinių supriešimų kurstymų, prokuratūra kasmet pradeda ne vieną-kitą, bet dešimtimis (!) ikiteisminių tyrimų. Suprantama, apie juos ne visada visuomenė informuojama, jie nėra labai viešai eksploatuojami, o dažniausiai net ir pasistengiami, kad apie juos garsiai ne-trimituotų, bet tuo metu paviešinamos kitos bylos, taip nukreipiant dėmesį. Juk tyrėjai nėra kažkokie savamoksliai, nevēkšlos, kurie neįvertina savo veiksmų padarinių. Juo labiau kad, tarkime, antisemitiniai išpuoliai, žydų antkapių išniekinimai ar antilietuviški, antivalstybiniai, antieuropiniai išpuoliai paprastai rengiami per tarpininkus, per lengvatikius, kuriais lengva manipuliuoti, kurie niekada nesakys, kad jiems kas nors užsakė tai padaryti. Dažniausiai jie net nesuprato, kad vykdė užsakymą, beveik visada jiems rodomi, kad tai jie atlieka savarankiškai ir visiškai nuširdžiai, be niekieno įsikišimo ar juo labiau – užsakymo.

– Ar jiems yra atsilyginama už tai?
– Kiek man žinoma – taip.

– Tai iš to galima prasigventi?
– Nesakyčiau. Atlyginama ne taip

jau dosniai, kaip atrodytų. Bet tikrai atlyginama. Atlyginama ir žurnalistams – yra ir tokių, – kurie linke gauti „šešėlinių” pinigų. Tačiau dažniausiai gaunantieji nežino, iš kur tas „šešėlis” ateina pas juos. Bet yra kas pamato tuos jų atlyginimus ir susitarimus. Ir nereikia manyti, kad vien rusakalbė žiniasklaida skelbia Maskvos užsakyimus. Netruksta ir lietuviškos Rusijai paslaugios spaudos.

– O išeivija ar palikta ramybėje? Ar Maskva per ją neveikia? Mat visai neseniai skaičiau ne bet kur, o savaitraštyje „Amerikos lietuvis” straipsnį iškalbingu pavadinimu: „Užhipnotizuota Lietuva. Apie tiesiog masine tampančią 'rusai puola' isteriją”...

– Nepalikta, bet dabar padėtis visgi kitokia. Jeigu KGB laikais išeivija buvo vienas reikšmingiausių svirtų, tai dabar, kaip ir štai šituo jūsų minimu atveju, tik tik pavieniai atvejai. Žinoma, vienas, kitas, trečias gyvenantis Vakaruose gali būti panaudotas promaskvietiškomis idėjoms skleisti. Tačiau, kaip sakoma, oro per išeiviją nepakeisi.

Beje, apie išeivijos spaudą – anksčiau teko pasidomėti, kam priklauso lietuviškai leidžiami emigrantų leidiniai. Išaiškėjo, jog bent jau Europoje tikrai yra leidinys, finansuojamas ir valdomas iš Rusijos kilusių savininkų. Bekalbant su jų darbuotojais, jie nesakė, jog yra kaip nors įtakojami, tačiau pats faktas yra be galo įdomus. Rusų emigrantai investuoja lėšas į lietuvišką emigrantų žiniasklaidą! Argi ne keista?

– Gal tokie investuotojai mato toliau nei kiti?

– Ir aš lygiai taip pat manau. Neabejoju, kad jie čia investuodami labiau žiūri į ateitį.

– Dėkui už pokalbį.

Parduodu Broniaus Murino, Broniaus Uoginto ir Povilo Kaupo paveikslus.

**Tel. 815-885-3913,
Audronė**

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
**6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965**
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

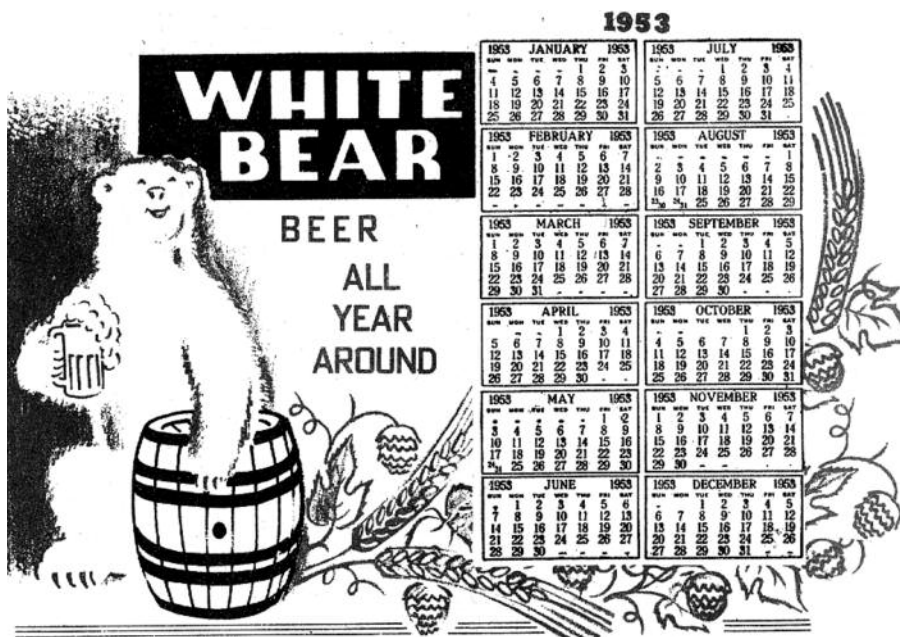
DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260**

Čikagietis dailininko Vlado Vijeikio sukurtas „White Bear” alaus daryklos suvenyrinis kišeninis kalendoriukas. 1933 m.

Prez. A. Smetonos pasodinta eglutė tebežaliuoja

LUMA Čikagos padalinio moterys prie prez. A. Smetonos sodintos eglės. Antra iš k.: International Friendship Gardens executive manager Nancy Jahnel-Barnes. R. Sidabras nuotraukos

DR. RŪTA SIDABRAS

Apilankę International Friendship Gardens, Michigan City, Indianoje, pamatysite tris paminklus, skirtus Nepriklausomos Lietuvos prezidentams – Anta-

nui Smetonai, Aleksandrui Stulginskiui ir Kaziui Griniui.

Rugsėjo 8 d. minėjome pirmojo Nepriklausomos Lietuvos prez. A. Smetonos 140-ąsias gimimo metines. Verta priminti, kad pats Prezidentas Antanas Smetona 1941 m. spalio mėn. 12

d. čia pasodino eglaitę. Ji tebežaliuoja. 2013 metų rudenį eia lankėsi LUMA (Lietuvos universitetinių moterų asociacija) Čikagos padalinio moterys. Jos pastebėjo, kad lietuvišką plotelį-darželį reikėtų praplėsti, atnaujinti. Moterys pradėjo kurti planus, kaip tai padaryti. Juk tai dalis Lietuvos istorijos. Lietuvoje, Prezidentūros

Iš kairės: Rima Kašubaitė-Binder, LR gen. konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, Romualda Rynne ir Margarita Stiglich. R. Kašubaitės-Binder nuotr.

sodyje Vilniuje yra trijų Prezidentų skulptūros. O šiapus vandenyno mes turime tris paminklus ir tris egles, skirtas Nepriklausomos Lietuvos prezidentams didžiuliame ir labai vaizdin-

game International Friendship parke. 1962 metais Lietuvos Veteranų sąjungos „Ramovė“ Čikagos skyriaus nariai prie Prez. A. Smetonos eglės pastatė paminklą. 1971 metais ramovėnai pasodino dvi egles, o 1973 metais pastatė dar du paminklus. Dabar šalia Prez. A. Smetonos eglės žaliuoja ir Prez. Aleksandrui Stulginskiui ir prez. Kaziui Griniui atminti skirtos eglės, o šalia jų iškilę trys paminklai.

LUMA Čikagos skyriaus moterys, vadovaujamos pirm. dr. Rimos Kašubaitės-Binder, kuria projektą, kaip pagražinti, atnaujinti šį lietuvišką kampelį, kaip geriau pasiruošti 2018 metams. Juk švęsime Nepriklausomos Lietuvos 100-ąsias metines. Lumiečių nuomone, ši vieta labai tam tikta, ar ne taip? Šiai idėjai pritarė ir Lietuvos Respublikos gen. konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Artėja neeilinė data!

Pirm. Rima Kašubaitė-Binder kviečia visas lietuviškas organizacijas, istorikus aktyviai prisidėti prie šio projekto paruošimo, o vėliau ir jo įgyvendinimo savo patarimais, darbu ir, suprantama, finansine parama. Bus sudaroma projekto paruošimo ir jo įgyvendinimo grupė.

Pasiūlymus siųsti el. paštu rimabinder@Comcast.net

ATLANTIC Express Corp.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis,
automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų,
asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

<p>NAUJA Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701</p> <p>NAUJA Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155</p> <p>NAUJA Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676</p> <p>Smlga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929</p> <p>Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700</p> <p>Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919</p>	<p>Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866</p> <p>Kunigaikščių Užėiga 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622</p> <p>Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882</p> <p>Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339</p> <p>Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290</p> <p>Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000</p>
---	---

Lietuviai vasarą palydėjo su krepšiniu ir Lietuvos estrados žvaigždėmis

„Lietuviškiausios dainos“ prizą laimėjęs Rytis Cicinas (dešinėje), kartu su Aiste Pilvelyte ir Romu Dambrausku nestokojo pakilios nuotaikos

DAINIUS RUŽEVIČIUS

Saulėtą rugsėjo 27 d. išėivijos lietuviai rinkosi į McCook miestelio „Max Athletic & Exposition Center“ salę pažymėti pirmą kartą organizuotos „Vasaros palydų“ šventės. Čia iki pat vidurnakčio vyravo pakili ir šventinė nuotaika, kurią lydėjo sportiniai, muzikiniai ir šokių elementai.

Per 800 į sporto kompleksą susirinkusių tautiečių šauniai leido laiką skambant Lietuvos muzikos žvaigž-

šventinę muzikinę programą pavidairino „DiMargo“ madų studijos merginos, šokių kolektyvo „Egle's Dance World“ šokėjai. Neliko nuskriausti ir patys mažiausi šventės dalyviai, kuriuos organizatoriai pakvietė padūkti į pripučiamų pilių karalystę. Užimtumo ir azartiškos kovos nestokojo krepšinio mėgėjai, kurie savo jėgas tikrino Čikagos lietuvių krepšinio lygos (ČLKL) varžybose, o vėliau mieliai prisijungė prie visų kitų šventės dalyvių.

Po nuskambėjusių įvairaus žanro dainų, pagrindinį „Lietuviškiausios dainos“ apdovanojimą, kurį įsteigė LR generalinis konsulas Čikagoje, laimėjo Rytis Cicinas. Jam LR generalinis konsulas Marijus Gudynas įteikė graviruotą kristolinę taurę. Vasaros palydų šventės rengėjų – „Baltic Entertainment Group“ numatyta prizą – Čikagoje įrašyti kompaktinę plokštelę, neatvykus grupei „Rondo“ bei Ruslanui Kirilkinui, organizatoriai nutarė padalinti visiems svečiams iš Lietuvos. Kartu jiems buvo prizadėta sukurti video filmą, kuris atspindėtų jų viešnagės Amerikoje išpūdingiausias akimirkas.

Lietuviškos bendruomenės šventėje neliko nuskriausti ir renginio žiūrovai, kurie aukcione galėjo įsigyti originalią akustinę gitarą su Lietuvos muzikos žvaigždžių parašais. Laimingiausiais aukciono dalyviais tapo kavinės „Rūta“ savininkai Loreta ir Zigmas Vaitiekai, kurie pakloję „apvalią“ pinigų sumelę į namus grįžo su vertinga ir šimintina dovana.

Po puikių renginio dalyvių atsiliepimų, neprisvilus pirmam blynui, „Vasaros palydų“ šventės organizatoriai pažadėjo visus tautiečius palydėti vasaros sukviesti ir kitąmet.

LR konsulas Čikagoje Marijus Gudynas (viduryje), kartu su aukcione vertingą gitarą laimėjusiais Loreta ir Zigmu Vaitiekais

džių muzikinėms melodijoms. Susirinkusius nuotaikingomis dainomis linksmino ir šokti kvietė svečiai iš Lietuvos – ypatingo balso savininkė Aistė Pilvelytė, estrados princas Rytis Cicinas, trijų žavių merginų grupė „69 danguje“, Romas Dambrauskas bei Čikagoje gyvenantis Paulius Strolia.

„Vasaros palydas“ užbaigė finalinė bendra Lietuvos muzikos žvaigždžių daina

„Dėkokime Dievui už šv. Pranciškų ir už jo brolius“

Atkelta iš 5 psl.

Štai kodėl su dideliu džiaugsmu prieš 20 metų pakviečiau brolius pranciškonus gyventi ir dirbuotis Vilniuje, šioje Bernardinų parapijoje. Mane žavi brolių paprastumas ir gebėjimas su visais atrasti gražų santykį. Ši parapija tapo traukos centru visame Vilniuje. Joje gerai jaučiasi ir tie, kuriems tikėjimas yra savas nuo pat kūdikystės, ir tie, kurie jį neseniai priėmė kaip dovaną, ir galiausiai – tie, kurie jo dar tebeieško. Šioje sveitingoje šventovėje būtent paprastumas leidžia jiems drauge švęsti ir bręsti tikėjime. Džiaugiuosi, kad broliai yra subūrę ir išugdę visą būrį jaunuolių, kurie ne tik džiaugsmingai ir linksmi praleidžia laiką, bet ir uoliai meldžiasi bei šlovina Viešpatį. Man be galo brangi jų tarnystė su kalniais, kuriems jie neša Gerosios

Naujienos žinią ir drąsina jai atsiverti bei religinis ir kultūrinis įnašas į tikinčiųjų bendruomenę. Gal šiandien nematome brolių su suplyšusiais abitais, kaip Pranciškaus laikais, bet neurtas padeda broliams būti solidariems su vargšais, jiems padėti, pasidalinti tuo gėriu, kurį iš Dievo malonės yra gavę.

Tai, kad šiandien, po 800 metų, o Vilniuje po 200 metų turime brolius pranciškonų, mums liudija, kokia stipri yra šv. Pranciškaus dvasia, kuri nenustoja mylėjusi per savo brolius, nors pats jau seniai yra paš Viešpatį.

Dėkokime Dievui už šv. Pranciškų, už jo brolius ir melskime, kad Dievo meilė uždegtų kuo daugiau širdžių, kad žemėje suliepsnotų galinga meilės ugnis sutirpdanti pyktį, pavydą ir karus; viešpataujanti gerumu, dosnumu ir solidarumu.

Naują knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žuvis“ išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Ansysienė) galite įsigyti „Drauge“ knygnylyje. Kaina – 25 dol. (Illinoiso valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarų. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

DRAUGAS NEWS

TIK
\$35
pirmiems metams

Preneruokite sau, draugams, vaikams, vaikaičiams!

Vardas, pavardė _____
Adresas _____
Miestas, Valstija, Zip _____
El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629
Arba preneruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių** reikalų skyrius trečiadienį, spalio 8 d., 1 val. p. p. kviečia visus į PLC Lemonte skaityklą, kur matysite dokumentinį filmą apie Žemaitijos miestelį Mosėdį, vadinamą akmenų sostine.

■ **Spalio 11 d., šeštadienį, 8 val. v. Čikagos „Athenaeum“ teatre** (2936 N. Southport Ave.) – gyvo garso meninis projektas „Babilonas“, dalyvaujant Arinai, Aldegundai, Kęstučiui Stančiauskui ir Gediiminui Zujui. Bilietai: 773-935-6875.

■ **Spalio 12 d. 12 val. p. p. kviečiame į** susitikimą-koncertą su Romu Dambrausku Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje (Marquette Parke). Daugiau informacijos tel. 773-776-4600.

■ **Amerikos lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos organizacijai** sukanka 100

metų. Šį jubiliejų iškilmingai švęsime spalio 19 dieną. 11 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje šv. Mišias aukos klebonas kun. Jaunius Kelpšas, o po Mišių bus šventiniai pietūs ir meninė programa parapijos salėje. Kviečiame visus dalyvauti šiose išskilmėse ir susipažinti su organizacijos darbais ir jos praeitimi.

■ **Čikagos Lietuvių Tautodailės institutas** lapkričio 1 ir 2 dienomis (10 val. r. - 4 val. p. p.) kviečia į renginį „Gyvoji tautodailė“, kuris vyks Dailės muziejaus patalpose Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Bus proga prisiminti ar parodyti savo vaikams, anūksams mūsų turtingą lietuvių tautodailę. Rodysime audimą, verpimą, puodų žiedimą, odos dirbimą, šiaudinukų/sodų vėrimą, margučių marginimą, metalo išdirbimą, krepšių pynimą bei verbų rišimą.

„Draugo“ metiniai pietūs

Iškilmingi „Draugo“ pietūs ir grupės „Elle G“ koncertas vyks spalio 26 d., sekmadienį, Willowbrook Ballroom. Renginio pradžia – 12 val., pietūs – 1 val. p. p. Bilieto kaina – 65 dol. Pokylio metu neprenumeruojantys „Draugo“ turės galimybę užpildyti korteles ir 2 mėnesius gauti laikraštį susipažinimui nemokamai. Dalyvaukite mūsų šventėje! Skambinkite darbo valandomis administracijos tel. 773-585-9500.

Grupė „Elle G“ – jaunų, žavių, švelniais balsais atliekančių retro dainas merginų duetas – spalio 12 d. 6 val. v. koncertuos San Francisko apylinkių lietuviams MamaPapa restorane, 1241 Park St. Alameda, CA. Visi laukiami!

Spalio 26 d., sekmadienį, 13:30 val. p. p. Elizabeth lietuvių parapijos salėje (216 Ripley Pl. Elizabeth, NJ) svečiuosis K. Glinskio teatro grupė iš Jurbarko su B. Pukelevičiūtės spektakliu vaikams „Rimas pas Kęstučių“. Bilietai – 10 dol., vaikams iki 2 metų – nemokamai. Prieš spektaklį galėsite pasivašinti karštais pietumis, kava ir saldumynais. Visas pelnas skiriamas bažnyčios išlaikymui.

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins

www.draugofondas.org

„Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Jaunus ir prityrusius sujungė nauja meno erdvė

Įspūdingas būrys menininkų kūrė darbus tema „Siela“

Jono Kuprio nuotr.

Šeštadienį, spalio 4 d., atsinaujinęs Lietuvių dailės muziejus pakvietė į jungtinės lietuvių menininkų parodos ir naujos galerijos „Siela“ atidarymą. Dalyvavo net 45 dailininkai, dauguma savo tapybos, skulptūros, fotografijos, keramikos ir kitų vaizduojamojo bei taikomojo meno kūrinių skyrę siepos slėpiniams. „Iš visos širdies noriu, kad mūsų lietuviškoje bendruomenėje nebūtų nė vieno jautraus kūrybingo, bet pamiršto žmogaus.

Kad neliktų vargstančio dailininko, kuriam reikia kruopelės dėmesio ir palaikymo, – sveikindama parodos dalyvius sakė naujoji Lietuvių dailės muziejaus direktorė Asta Zimkienė. – Su meile ir aš pasiruošusi duoti tiek, kiek reikės, ir taip, kaip jausiu reikalinga bei teisinga.“

„Draugo“ info